NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 362 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ TƯ 24 AVRIL 1929

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA CỔ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V.-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Ban-báo có in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 10603

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion, ... 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . 0$10 la ligne

Môtj nôiw không-khoq vêf nghêf lamf ruôngj cuaz ngu'o'if minhf

Xứ ta vốn là một xứ thi-nghĩ về nghề làm ruộng; ở vào khoảng hai giải đất vừa ôn vừa nhiệt, khí hậu ẩm-áp, mưa gió điều hòa, ruộng đất thì nhiều, mầu-mỡ thì tốt; nhân-dân siêng làm mà chịu khó, cuốc bẫm cày sâu, dầu sương dãi nắng là cái sở-trường đặc-biệt của nông-dân mình; lấy cái địa-lợi như thế, cái nhân-công như thế, thì có khó gì mà nông-nghiệp chẳng chấn-hưng, nông-sản chẳng tăng tiến.

Song khó thay! có địa-lợi đấy, có nhân-công đấy mà tư-bản cũng có, thì nhân-công làm sao mà phát-triển, địa-lợi làm sao mà mở mang. Nay có một khu ruộng đủ là ruộng nhất-đẳng-điền, người ở chung-quanh khu ruộng ấy đủ là người trai cày thợ cấy siêng năng khỏe mạnh cả, mà chỉ ngặt một nỗi là không có một tí gì làm lưng làm vốn, không có điền-khí không có ngưu canh, không có thóc ăn, không có thóc giống; vậy thử hỏi cái lũ trai cày thợ cấy ấy có phép thần thông gì làm cho khu ruộng ấy thành ra có lúa, có bắp, có khoai, có đậu từ thì đâm bông trổ hạt ngay để mà ăn mà tiêu, tức dụng phong-lưu, dầu từ mùa này qua mùa khác, hay là có tài gì chịu đói chịu rét không cần phải có một hột gạo cắm nồi, một mảnh vải che mình cứ sống trơ như gỗ đá mà cày, mà cuốc, mà vun, mà xới, mà cấy mà gặt cho cái khu ruộng ấy quang gai sạch cỏ, tốt lá xanh cây được không? ấy là chưa kể lại còn những nỗi khó-khăn về sự khẩn làm khu ruộng ấy, hoặc úng thủy làm sao mà tháo được nước đi, hoặc khô ráo làm sao mà lấy được nước vào, hoặc chuột bọ làm sao mà trừ, hoặc hoàng-trùng làm sao mà trị, có nhiều khi còn phải cần đến cái phí khoản rất lớn để mà đào mương, xẻ lạch, đặt cống xây cừ, sắm những máy thụt nước, những chất hóa-học đắt tiền cả. Ấy đó có người có đất mà đã làm gì được nên đâu. Cái mà kinh-tế học đã bắn xác cái lẽ lý-tài, đều cho là địa-lợi nhân-công với tư-bản hợp lại mới làm cho có được tài-sản sinh ra, không có tư-bản thì nhân-công cũng đành vô dụng, địa-lợi cũng đành bỏ hoang, mà tài-sản vẫn chẳng làm sao sinh ra được.

Ôi! nói đến tư-bản của nông-dân mình thì thật là thiếu thốn quá! mười nhà làm ruộng thì đến chín nhà không đủ vốn ăn làm; có về đến chỗ thôn-quê mà ngắm cái tình-cảnh của những nông-dân mình khốn khó về sự mang công mắc nợ, thì mới biết cái nỗi khổ thiếu tư-bản là cái khổ thứ nhất của con nhà nông ta; dầu năm chi tối chân lấm tay bùn, tức khuyêa dậy sớm, cả nhà vất-vả túi bụi, bán sống bán chết, mà tay làm vẫn không đủ hàm nhai; mùa tới gặt được hột lúa về nhà, phơi-phóng quạt sẩy rồi mẹ gồng con gánh, chẳng đội vợ mang, lo dốc dác đem nộp xong thứ thuế thượng khẩn cho các ông chủ nợ; thôi thế là cái mồ-hôi nước mắt suốt trong một năm trời lại là công-cốc cả, bỗ không bịch đồng lại hoàn bị hồ dỗng bỗ không; bấy giờ mới lại bắt đầu cái cảnh-huống ăn vay, gọi là cho có được bữa vụ bữa lưng để kéo cày trả nợ, nghĩ cái nỗi thiếu tư-bản của nông-dân ta như thế thì còn lấy gì mà cải-lương được chất đất, lựa chọn được giống-má, sửa-sang được điền-khí, tìm mua được phi-liệu cho tăng tiến nông-sản, chấn-hưng nông-nghiệp được của mình; trách nào mà chẳng phải mỗ mãng cầu-thả, thủ cựu an thường, hết mùa này qua mùa khác, cứ loanh-quanh ở trong cái vòng đói rách lầm than, mà thức thủ ngồi nhìn cho ruộng đất một ngày một cằn, vật-sản một ngày một kém.

Hiện thời ruộng đất trong nước còn đến non nửa bỏ hoang; sinh tụ thì càng ngày càng đông, chen-chúc nhau ở một vùng chật hẹp dưới trung-châu, cũng đều tự biết cái sinh-kế khó-khăn về nỗi người thừa đất thiếu; trong khoảng ít lâu nay, kẻ thức-giả cũng đã hết sức hô-hào cái kế-hoạch khai hoang khẩn-thổ; các nông-phu điền-tốt cũng đều ngong-ngóng chực có những đồn-điền mới mở, mà đi kiếm lấy một miếng đất cắm dùi; nhưng rút lại rồi cũng chỉ cái khó bó cái khôn; kẻ có gan có chí cũng khổ vì không đủ sức kinh-doanh, mà công cuộc thường đến phải dở-dang, thô đâu thì thất bại đấy mất cả; những dân làm ruộng thì thường vẫn không có ruộng mà làm, vì công rồi nghề đành bỏ cái vai rộng sức dài, đến nỗi hãm vào cái thảm-trạng chết đường chết chợ.

Mong rằng các nhà chủ đất chịu xuất tư-bản ra mà kinh-doanh những công việc hưng lợi trừ hại cho nghề nông, đừng cậy có ruộng cho thuê, cứ năn nỉ tọa thu cái lợi phát-canh, bác-tức của mấy tên điền-tốt, các nhà cự-phú chịu xuất tư-bản ra mà chiêu dân lập ấp, khai khẩn những ruộng đất hoang nhàn, cho những hạ-hộ cùng-đinh được nhờ lưng nhờ vốn của mình mà có chốn an-cư lạc nghiệp. Được thế thì nông-nghiệp trong nước sẽ trở nên thịnh vượng biết chừng nào!

D. B. T.

Việc Trung-hoa

Ngày 17 Avril 1929

Việc thống nhất tài chính

Từ sau khi quân Nam-kinh đã lấy lại được Vũ-hán rồi, cái kế-hoạch thống nhất tài chính của chính-phủ trung-ương sẽ có thể hoàn toàn thực hiện được. Tướng-giới-Thạch lấy cái danh nghĩa là đánh phái Quảng-tây, mang quân đến Vũ-hán, tuyên ra thì là muốn thu hồi quyền tài chính ở hai tỉnh Hồ mà phái đánh. Nay việc đánh phái Quảng-tây đã thành công, thì sẽ sai khoản quốc-thuế ở hai tỉnh Hồ tất phải định-ý nộp giải về chính phủ trung-ương; mà phương diện Quảng-đông, quân Quảng-tây đã tạm về Quảng-tây rồi, sẽ phá thuế ở tỉnh ấy, trừ khẩu lấy một phần để cung vào chính phí và quân phí ở tỉnh ấy, còn thì có thể mong giải nộp về bộ tài chính trung-ương. Diêm-tích-Sơn cũng từng điện trình chính-phủ Quang-minh, nói rằng chính-phủ tỉnh Sơn-tây đã quyết đem cả số thuế của kho tỉnh mình nộp và chính phủ Trung-ương. Cái tuân-độ của Phùng-ngọc-Tường gần như Diêm-tích-Sơn, nhưng ba tỉnh Hà-nam, Thiểm-tây, Cam-túc ngày nào qua, sau này còn mong sẽ ở chính-phủ trung-ương giúp cho quân phí và chính-phí ở ba tỉnh ấy. Xem như vậy, thì hiện nay đã có 13 tỉnh bằng lòng theo như cái kế hoạch tài chính của Tống-tử Văn rồi.

Tướng-giới-Thạch mời Diêm-tích-Sơn đến Nam-kinh

Ngày 13 Tướng-giới-Thạch có điện cho Diêm-tích-Sơn xin mau mau vào kinh, để định đường Phùng-ngọc-Tường trao đổi ý kiến rồi mới định.

Tình hình Thanh-đảo

Đoàn đại-biểu chính-phủ tỉnh Sơn-đông ngày 14 avril đã đến Thanh-đảo, chính thức tiếp nhận quyền cai-trị tỉnh ấy. Bắt đầu từ hôm ấy toàn thành ấy treo cờ thanh thiên bạch nhật cả.

Đông-tam-tỉnh tổ chức đảng quốc-dân

Hiện Đông-tam tỉnh đang hết sức tổ chức ra đảng quốc-dân, hiện đang kén chọn nhân tài. Ngày 14 Avril Trương-học-Lương có gửi thư cho Diêm-tích-Sơn hỏi về cái tình hình về công việc của đảng ở Thái-nguyên, để làm khuôn mẫu cho Đông-tam-tỉnh.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 21 Avril 1929

Đường bưu-điện hàng không

Thượng-hải. — Hội-đồng quốc-gia ở Nam-kinh đã ưng-chuẩn bản giao-ước của Tôn-Khoa, tổng-trưởng bộ hỏa-xa với ông William Robertson, tổng-trưởng hội *Curtiss Robertson Airplane Company*, và ông Ricks, đại biểu của hội *Aviation Exportat Company*, hai hội ấy hợp sức hội liên hiệp hàng không lớn ở Hoa-kỳ.

Theo như giao ước ấy, thì công-ty Hoa-kỳ sẽ đặt ở Trung-hoa các đường bưu-điện hàng không, cho một công-ty Trung-hoa tư-bản là người triện dollards. Lại còn định lập một công-ty để chế-tạo tàu bay.

Người Nhật ở Tế-nam phủ

Thượng-hải. — Hiện hết thảy cả đàn bà con trẻ người Nhật-bản ở tô-giới Nhật tại Tế-nam phủ được tin rằng mai quân Nhật sẽ về, đều bỏ Tế-nam phủ mà đi.

Mấy người Nhật bị hại

Thượng-hải. — Một viên hạ sĩ quan Nhật bị người Trung-hoa giết ở Tế-nam phủ.

Đông kinh. — Người Nhật báo tin rằng lính Trung-hoa bắn vào một chiếc tàu Nhật đi đến Sa thị ở trên Dương-tử-giang.

Một viên hạ-sĩ quan Nhật, và hai người sai máy của tàu ấy, và ba người lính thủy Trung-hoa bị hại. Còn bốn người lính thủy Trung-hoa nữa bị thương.

A R I P.

Việc học-sinh náo-động ở Tây-ban-nha

Ở mấy khu học-chính lại xảy ra việc lôi thôi. Ở Barcelone học-sinh giữ khám đường và người ngoài quốc đứng lại ở ngoài phố để bày-tỏ mọi lẽ về việc phân-tranh của họ. Ở Valence, học-sinh thành-ra các công giáo sự về đồng với chính-phủ thống quyền quốc-vụ. Họ chạy ra ngoài phố mà chửi-rủa chính-phủ cộng-hòa, và thóa mạ chính-phủ thống-quyền. Ông tổng-trưởng nhà học-chính ở Madrid gọi thư cho M. Primo de Rivera phân-tích bản chủ trì nói về việc định đóng cửa các nhà đại-học. Bên thì phản-đối, lý có nhiều vị giáo-sư ký.

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CCXXXVIII

Lương-quốc-Công là Lam-Ngọc dũng mãnh có mưu lược, thường làm đại-tướng, lập công rất nhiều. Vua Thái-tổ đối rất hậu. Ngọc vì thế dần dần kiêu căng, trong nhà nuôi thủ hạ rất đông. Tướng-công lấn cướp ruộng dân ở gần kinh thành, quan ngự-sử xét hỏi, Ngọc đánh đuổi quan ngự-sử. Khi Ngọc sang đánh phía bắc giặc về, đóng cổ cửa ải Hỉ-phong, quan giữ cửa ải không mở cửa ngay. Ngọc sai quân phá cửa ải, rồi kéo quân vào, vua Thái-tổ nghe biết chuyện ấy, trong lòng không vui. Khi Ngọc đánh giặc tây giặc về, vừa gặp việc lập Hoàng-thái-tôn, vua cho Ngọc kiêm thái-tử thái phó, Phùng-Thắng và Đông-Hữu-Đức đều kiêm thái-tử thiếu-sư. Khi chầu chầu bàn xuống, Ngọc vỗ bàn và nói to tiếng rằng: « Ta lại không đáng làm thái-sư hay sao! » Đến khi tâu việc, nhiều điều vua không nghe. Ngọc càng có ý oán giận, thường nói chuyện với bà con thân rằng: « Vua có ý ngờ ta rồi ». Đến khi ấy quan Cẩm-y-vệ-chỉ-huy là Trương-Loan có ở Ngọc mưu làm phản, vội giao xuống cho đình-thẩm xét hỏi. Ngọc bị tội đại nghịch giết cả họ, liệt hầu vì cao liêm mà phát xét là đến một vạn năm nghìn người, vì thế người-đương tức tưởng vong duyệt gần hết. Ngọc là con ở Thường-ngộ-Xuân, Ý-văn-thái-tử là con rể Thường-ngộ-Xuân, vì có thể thái-tử đối Ngọc rất trân hậu. Khi Ngọc sang đánh phía bắc giặc về, nói với thái-tử rằng: « Tôi xem Yên-vương ở nước thâm có cái ý bất thần. Tôi lại nghe rằng những người biết thiên văn đều nói nước Yên có khí thiên-tử, xin điện-hạ xem xét phòng gặp mối được ». Thái-tử nói: « Yên-vương thờ ta rất cung cẩn, việc ấy người đừng lo xa ». Yên-vương nghe biết chuyện ấy, rất oán thù Ngọc. Khi thái-tử mất, Yên-vương vào chầu, nhân tâu với vua Thái-tổ rằng: « Dân gian đều nói rằng các công hầu phóng tàng quá độ, nếu bây giờ không trừ bỏ đi, tất có cái vạ đuổi to quá không vẫy nổi ». Vua tức đã cùng ngờ công thần, Yên-vương về nước được ba tháng mà ở kinh-sư xảy ra việc Ngọc.

Trước kia khi quan thuộc ở Đông-sung khuyết người, vua Thái-tổ sai đình thần tất kể sĩ biến nghĩa thành phúc, quan thượng-thư là Nhiêm-trần-Trực và Trịnh thị người ở Phú-giang, Vua nói: « Trẫm vốn biết họ Trịnh, nhưng lại nghe rằng họ Vương ở làng ấy chuyên theo gia pháp họ Trịnh, cũng nên cần dùng để làm gương cho [illegible] ». Bèn xuống chiếu vời con em hai nhà đến kinh sư, Vua tự Trịnh Tế làm [illegible] tử, Vương [illegible] thứ tử.

Đình-quốc công là Phó-hữu-Đức mình trải trăm năm trận đánh, từ thiên tử đến đại tướng, cấp giặc thì xông vào trước, cho nên thường lập công to. Năm thứ hai mươi năm niên hiệu Hồng-Võ, Hữu-Đức xin một mẫu ruộng ở tỉnh Hoài-viễn, vua Thái-tổ không bằng lòng mà nói: « Lương-bằng nhà người đã hậu lắm rồi, sao lại còn muốn lấn cướp ruộng của dân, người không nghe chuyện Công-nghi-Hưu ở nước Lỗ đời xưa ư? Phó-hữu-Đức vội Lam-Ngọc cùng xâm bình có công, đến khi Ngọc bị giết, Hữu-Đức trong lòng lo sợ, bèo Định-viễn hầu là Vương-Bật rằng: « Thiên tử tuổi đã nhiều, lại càng có lòng nghi ghét, lỡ ta tất nguy đến nơi, hãy làm thế nào được ». Lời ấy bay đến tai vua, vua bèo cho Hữu-Đức và Vương Bật đều chết, được ít lâu Tăng-quốc-Công và Phùng-Thắng cũng bị giết.

Tăng-quốc-Công là Thang-Hòa năm mươi lại cùng cung-nữa, chính-sự lớn của nhà nước, không dám tiết lộ một tí gì bao giờ, lại hay rằn sắm con cái, kiêm thác tôi-tớ, đóng cửa ta-tuyệt khách-khứa, không bàn nói đến việc chính-trị. Buổi ấy công-thần tái-tướng, trước sau mấy phải hình-ngục, không ai tránh khỏi, chỉ có Hòa được hưởng thọ-khảo, toàn công-danh, năm mươi đã mươi bảy mươi, được truy phong là Đông-ấu vương, người buổi ấy đều lấy làm vẻ-vang.

Vua Thái-tổ mất, để tờ chiếu lại, cho Hoàng-thái-tôn Doãn-Văn nối ngôi. Vua là người thông-minh anh-võ, từ ấu vẫn dấy binh, kinh doanh mười năm mà nên nghiệp đế, thật cũng vì được với vua Cao-tổ nhà Hán và vua Thái-tôn nhà Đường; chỉ tiếc rằng dùng phép quá nghiêm, đến năm cuối lại hay ngờ ghét, nguyên thần tái-tướng, trừ giết gần hết, thật là tân-nhẫn ít ân! Lại hay tin dùng hoạn-quan, mà sai mành-mối hoạn-quan cầm quyền, suốt đời Minh, cái họa hoạn quan thật là kịch-liệt. Lại nghe theo phép cũ, phong vương các con, gây nên cái họa Tịnh-nạn về sau, máu-mủ hại nhau, cũng tại vua Thái-tổ xếp đặt không khéo vậy.

Hoàng-thái-tôn Doãn-Văn lên ngôi, đặt niên hiệu là Kiến-văn (tức là Huệ đế, người đời sau thường gọi là Kiến-Văn đế).

CHƯƠNG THỨ LV

Vua Kiến-Văn nhà Minh

Quan Hữu-bộ tả lang là Trần-Kinh dâng mật sớ nói rằng: « Yên-Vương trí-lự hơn người, rất giống tiên-đế. Bắt-binh là đất hình thắng, quân tính ngang mạnh, nhà Kim nhà Nguyên nhờ đó mà dấy, xin đổi phong sang Nam-ương, muốn một số việc biến động, cũng để, kiềm-chế ». Sáng hôm sau, vua Kiến-văn với Trần-Kinh vào bảo rằng: « Yên-vương là người máu mà rất thân cận trẫm, sao nhà ngươi lại lo xa đến thế ». Bèn lấy đạo đức mà nói: « Những lời tôi nói đó, là đại kế thiên-hạ, quan-hệ đến cuộc an-nguy của tôn-miếu xã-tắc, xin Bệ-hạ xét kỹ cho ». Vua nói « Thôi ngươi cứ yên lòng ».

(*Còn nữa*) Tiền-mai

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	24 độ
15 giờ	26 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Avril 1929, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 42 l. 10.

Giá quốc-trái

Ngày 16 Avril 1929

3 %	hoàn-dần	78	70
3 %	hoàn-dần	»	
4 %	vĩnh-viễn 1917	87	85
4 %	» 1918	86	75
6 %	» 1920	104	60
5 %	hoàn-dần 1920	119	40
4 %	» 1926	121	85

Ngày 22 Avril 1929

3 %	vĩnh-viễn	74 f. 00
5 %	1915-1916	99 f. 75

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang tên sang Pháp đến ngày thứ năm 25 avril hồi 8 giờ sáng, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane Qui-nhơn và Saigon rồi chuyến sang tàu *Chenonceaux* chừng ngày 29 avril 1929 thì chạy.

Các thư từ ở Hanoi gửi sang Pháp, sẽ đem xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 24 avril.

Tin đường sá. — Đường hàng tỉnh số 39 từ Phương-trung đi Phương tỉnh Hưng-yên vì đường đắp cao, cho nên không đi lại được, từ nay cho đến khi có yết thị mới.

Tên Thượng-thẩm. — Những việc xét tại phiên tòa Thượng-thẩm (về hình sự) ngày hôm qua:

Một bọn cướp lấy khăn phá kín mặt. — Đêm hôm 17 rạng ngày 18 tháng 12 tây năm ngoái một bọn gian phi cầm giao gậy và lấy khăn phá kín mặt vào cướp nhà một người tên là Ng-xuân-Quang. Bấy giờ người em sự chả thấy thế trèo lên mái nhà nhận được trong bọn cướp ấy có tên Ng-v-Truyền, Ng-v-Tàu và Ng-Bông. Vả lại khi bắt được Ng-Bông khám ở sở có một vết thương là vết thương bị dân làng đánh phải trong khi đến cứu cướp. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt tên Truyền 7 năm khổ sai; tên Tàu 6 năm khổ sai và tên Bông 5 năm khổ sai và bắt cả 3 tên phải liên-đới với nhau bồi thường 100p. cho sự chữa. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn mạng. — Phạm-thị-Nhỡ có giam hồi Thị-Nam là con gái một người tên là Đỗ-văn-Đạo cho con trai là Vũ-v-Lâu. Vì người ấy không bằng lòng gả nên Phạm thị-Nhỡ lấy làm tức, một hôm Thị-Nhỡ gặp Thị-Nam ở chợ làng mới chửi quanh chửi khéo, hai bên cãi cọ nhau. Đỗ-v-Kinh là anh ruột Thị-Nam được tin chạy đến can, thì bị mẹ con Thị-Nhỡ đánh bị thương nặng ở đầu. Đỗ văn-Kinh khiêng đến nhà thương chữa không khỏi, được vài hôm thì chết. Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt Thị-Nhỡ và Vũ-văn-Lâu mỗi tên 3 năm tù; mà cho Thị-Nhỡ là đàn bà được hưởng tội thân treo. Bên nguyên-đơn chẳng ăn xin phạt nặng những tên can phạm và xin tiền bồi thường. Tòa thượng thẩm tăng phạt Vũ-văn-Lâu lên 5 năm khổ-sai, y-án phạt thị Nhỡ và bắt 2 mẹ con phải liên đới với nhau bồi thường 200 p.00 cho nhà khổ chủ.

Lại việc ăn mạng nữa. — Nguyễn-Văn-Vy, thành hội là một người bà

Kuôcq ngu'w mo'iq
á ơ ư thì viết a' o' u'
á viết d, đ viết Y, q viết k
Na'm yâuq :
sa'cq, huyềnf, na'ngã, hoỏi, ngaw
q f j x w

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

lạm hay ức hiếp dân em, và xui nguyên giục bị, nên trong làng nhiều người thù oán. Trong bọn thù oán đó thì Ng-hữu-Bích, là lính thợ ở bên tây về, đứng đầu. Ngày 19 tháng chín tây năm ngoái bọn Ng-hữu-Bích được tin Ng-v-Vy có việc lên tỉnh thì bàn định nhau đón đường đánh chết. Chiều 15i hôm ấy Ng-văn-Vy sáng với 2 người nhà ở tỉnh về khi đến đầu làng thì bị bọn Ng-hữu-Bích xông ra gây xông đến đánh và chém chết. Hai người nhà tên là Ng-văn-Cách và Ng-đăng-Nai cũng bị thương. Khi giết chết được Ng-văn-Vy thì bọn ấy bèo lột lấy một cái đồng hồ và tiền nong, khiêng xác về nhà tên Kê nhỉ lấy lên đốt cháy nhà tên Kê để định làm phi cái án mạng ấy đi, mà con trai người bị hại được tin liền chạy đến tri hô mà lôi nhà tên Kê mới cháy thì dân làng chữa ngay được, nên việc án mạng ấy không thể nào làm phi đi được. Những tên sau phạm đều bị bắt cả mà xét hỏi thì đều khai Ng-hữu-Bích là thủ xướng. Tòa Mâm-án tỉnh Hadong phạt Ng-hữu-Bích 20 năm khổ-sai, Hoàng-văn-Soay tên Văn, Hoàng-văn-Bích, Phạm-văn-Thung mỗi tên 8 năm khổ-sai, Ng-văn-Hàng, Ng-văn-Sinh và Hoàng-đức-Châu mỗi tên 5 năm khổ-sai, Hoàng-mậu-Ưng, Hoàng-lợi-Phát mỗi tên 6 tháng tù [illegible] và Hoàng-[illegible] bắt 12 tên Bình, Soay, Sinh, 12 tên Hào, Sinh và Châm phải liên đới với nhau bồi 800 p.00 là tiền bồi thường và 292 p.00 là tiền chôn cất cho người bị hại và bắt 16 tên Ưng, Phiệt, Đẩu, Hàng, Sinh, Sinh và Bích phải liên đới với nhau bồi thường 100 p.00 cho một người tên là Nhi và 50 đồng cho một người tên là Cách. Tòa Thượng Thẩm giảm tội tên Bích xuống 15 năm khổ sai, tên Văn, tên Sinh và tên Thung mỗi tên xuống 5 năm khổ sai và y-án phạt những tên khác cùng tiền bồi thường.

Các nhà xác, và các hội thao luyện. — Các ông hội-trưởng các nhà xác và các hội thao-luyện ở Hanoi đã nạp hội-đồng ngày tám hai ở nhà hội-quán của hội *Automobile-Club de l'Annam-Tonkin*, do quan khâm-sứ Tissot, hội-trưởng hội *Cercle de l'Union* cầm-trọng, để xét xem có tách hợp các hội ấy lại, làm một hội lớn, mà dựng nhà hội-quán tối-tân, rộng rãi, xứng đáng là nhà hội-quán các hội ở nơi thủ phủ Đông-dương. Trong mười lăm ngày nữa lại họp.

Chớ nên lẫn

Tuy quinionine với các thứ khác, vì thứ quinionine là một chất rất bổ, rất tốt nhất hạng, mỗi liều quinionine đã pha một lít rượu bổ, giá có 0 p. 60.

Bán tại hiệu bào-chế :

L. Blanc, Rue Paul Bert, Hanoi

LA CROISIÈRE NOIRE

Tối nốm ngày rạp cinema Palace chiếu phim ảnh này rất có lịch xem được đủ các tư cách, phong cảnh và phong tục của nhiều thứ dân mọi. Người xem lần lượt những cảnh chiếu trên màn ảnh chẳng khác nào mình được đi đến tận nơi quan sát những cảnh vật là thường.

Lại có phim ảnh có đi 20 năm về trước ở Paris.

Tóm lại là một tuần lễ chiếu bóng bằng ở rạp cinéma Palace rất có ích lắm vậy !!!

Hạnh hàng cao-đẳng tiểu học Pháp và cao-đẳng tiểu học pháp-việt. — Các thi sinh bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp (Brevet d'Etudes primaire supérieur) muốn hạnh sinh-ngữ (Langue vivante) nào và thế-công (travail manuel) vì môn gì, thì phải nói rõ trong đơn xin hạnh.

Những thí-sinh Cao-đẳng tiểu-học Pháp-việt (Diplôme d'Etude primaire supérieures franco-indigènes) muốn hạnh các hai phụ thì không bắt buộc (épreves facultatives) là thì chữ nho (caractères chinois) và kế-toán (comptabilité) thì phải nói rõ trong đơn xin hạnh.

Giấy bạc giả. — Chu-văn-Du tức Đức 22 tuổi thư-ký đánh máy chữ cho ông thầy thiện Mandrette nhà ở ngõ Chân-hưng và Đặng-đình-Sy 19 tuổi làm công nhà buôn ở phố Phát-kiến số 60, dùng một cái giấy bạc giả 5 đồng để phải bắt vào sở cảm xét hỏi rồi giải ra Tòa án.

Phạm-Uẩn tức Bông-Nguyên buôn bán ở hàng Trống số 54 dùng một cái giấy bạc giả 100 đồng phải bắt hỏi xong, đã được tại ngoại hậu cứu.

Phúc-Thiện-Hội. — Đến 13 giờ rưỡi hôm 28 avril 1929 (19 tháng ba ta) hội Phúc-Thiện [illegible] Đại-Hội-Đồng thường-niên ở đình Đông-thổ ở phố Mã-mã số nhà 2 để bàn những việc [illegible] :

1. Xét từ cầu ban trị sự về công việc hội trong năm 1928.
2. Xét từ tính của ông Thủ-quỹ về việc chi thu.
3. Xét từ biên-bản của tiểu hội đồng khám quỹ.
4. Duyệt y bầu hội-lý của ban trị-sự đã lập thành.
5. Bầu lại ban trị sự năm 1929.
6. Bàn các việc vặt.

Vậy xin kính mời liệt vị hội-viên đến đúng kỳ bút chỉ thì sở đến bàn việc hội cho được thỏa mãn thì chúng tôi lấy làm bão hạnh lắm.

Kính mời,

Phúc-Thiện Hội Trưởng,

Đỗ-đình-Quế.

Ngạch Học-chính. — M. Tô-hữu-Trang, có bằng Sơ-học Pháp-Việt được tạm bổ thay chân khuyết kể từ ngày 15 Mars 1929, ở trường Tế-gân phủ Lý-nhân Hanam.

M. Lê-văn-Do có bằng sơ-học Pháp-Việt được tạm bổ thay chân khuyết kể từ ngày 17 Mars 1929, ở trường Vinh-trung, phủ Vĩnh-tường Vĩnh-yên.

M. Nguyễn-văn-Thuyết, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, được tạm bổ thay chân khuyết kể từ ngày 25 Mars 1929 ở các trường tỉnh Thái-bình.

M. Nguyễn-văn-Phúc, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, được tạm bổ thay chân khuyết, kể từ ngày 2 avril 1929 ở các trường tỉnh Hưng-yên.

Melle Trần-thị-Vy có bằng sơ-học Pháp-Việt, được tạm bổ thay chân khuyết, kể từ ngày 10 avril 1929, ở trường nữ-học Pháp-Việt Nguyễn-bỉnh (Cao-lãnh).

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài đọc báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho : hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. - Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một thôi, lấy ở đi cho gọn.

Đã vì nhà chứng. — Nguyễn-thị-Đào 25 tuổi ở ngõ Huyện bỏ nhà đi biệt từ ngày 7 avril mà chồng có trình rồi, thì nay đã trở về nhà chồng.

Hội L. H. A. H. quyên tiền làm bệnh-quán chung cho tất cả các viên chức Bắc-kỳ. — *Vì Hội L. H. A. H quyên một tháng số lương, nên chỉ đăng tên các ông quyên tiền, mà không đăng số tiền nữa.*

Số thứ mười tám, Phủ Toàn quyền,

— M. M. Nguyễn-Ân, Ng-văn-Cái, Phan-hữu Lâm, Nguyễn-văn-Chung, Ngô-thanh-Thực, Phan-viết-Tuân, Lê-văn-Năng, Nguyễn-thế-Bích, Ng-như-Phan, Nguyễn-ngọc-Tâc, Dương-thiệu-Cảnh, Đỗ-đình-Kỳ Trần-văn-Khoát, Nguyễn-huy-Nã, Nguyễn-hoàng-Tư, Trịnh-văn-Lư, Tống-thế-Liên, Ngô-vi-Bìa, Nghiêm-mạnh-Pháp, Ng-tài-Lăng, Ng-văn-Tauân, Trần-văn-Nhân, Đặng-văn-Đện, Nguyễn-đức-Trương, Nguyễn-hữu-Hiếu, Nguyễn-tường-Đức, Ng-hữu-Ninh, Phạm-văn-Pham, Phạm-văn-Prés, Phạm-huy-Thụy, Bùi-văn-Minh, Ng-duy-Huyền, Đỗ-v-Du, Trần-thương, Phùng-huy-Linh, Ng-đình-Nhân, Trần-đình-Bại, Trần-văn-Cửu, Ng-văn-Bưu, Phạm-gia-Thái.

(Còn nữa) Hội L. H. A. H. lai cáo.

Mất xe đạp. — Mấy lâu nay chẳng mấy ngày là không có người mất xe đạp.

Vừa đây cậu Hoàng-văn-Chí, 17 tuổi, học-trò trường Bưởi, cũng mất cắp một cái xe đạp hiệu Terrot số 155054 giá 70 đồng.

Ai cũng biết số kẻ cắp xe đạp rất nhiều, mà phần nhiều lại ăn mặc rất lịch sự. Chúng lăng vàng rinh kẻ người ta không khóa xe hay không trông đến là nhảy lên xe đi liền. Thế là mất hút !

Ngài ho dư ?

Vậy nên lập tức đến hiệu bào chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP NOSAL.

Chết giữa đường. — Hôm qua hồi 8 giờ rưỡi tối, Trần-thị-Huynh, 20 tuổi, quán làng Trần-xá, huyện Nam-sang (Nam-định) đem đến trình sở Cảm cái tử thi con gái được hai tháng, chết trong khi đem vào nhà thương.

Tử thi không có vết tích gì, đã đem vào nhà Xác.

Bội tiền. — Trần-văn-Bẩu, 22 tuổi, thợ may, và Nguyễn-thị-Cu, 52 tuổi làm ruộng, ở làng Giang-xá, huyện Đan-phượng, bị án về việc bội tiền một đôi hoa tai hàng vàng của Mme Đinh-thị Nam, ở 14 phố Résident de Mirbel.

Nguyễn-thị Cu và Trần-văn-Bẩu đã phải bắt giam cứu.

Lừa bán một đôi hoa-tai. — Ngày mồng tám tháng giêng ta mới rồi tên Nguyễn-thị Cừ 52 tuổi làm ruộng ở làng Giang-xá huyện Đan-phượng, tỉnh Hà-đông đến mượn tên Thị Nộm ở phố Résident de Mirbel số nhà 14, một đôi hoa tai để về làng đi chơi, tên Thị Nộm đưa đôi hoa-tai cho tên Bẩu đưa về cho thị Cừ, nhưng tên Bẩu đem cầm đôi hoa cho người làng khác lấy tiền tiêu. Nay Thị Nộm phát đơn kiện, nên sở mật-thám đã phái người về tận làng Giang-xá bắt tên Thị Cừ và Trần-văn-Bẩu giải ra tòa-án Hanoi xét hỏi.

Kẻ khốn nạn. — Trần-văn-My, 16 tuổi, quán làng Giang-xao, huyện Gia-lâm, ốm nằm ở đường cái, đã phải đem vào nhà thương.

Ăn cắp. — Lê-văn-Viên, 29 tuổi, cai xe, ở phố Général Bichot, số 8 bị thưa là ăn cắp 204 phương thóc giá 289$68 của Mme Nguyễn-thị-Hai, tên Hưng-Ký, điền-chủ, ở cùng nhà ấy. Lê-văn-Viên đã phải bắt giải vào tòa án.

Nguyễn-công-Phúc, 22 tuổi, đầy tớ, ở 62 hàng Giấy và Đào-thị-Quý, 22 tuổi, bán hàng thuốc lào, ở 56 hàng Giấy, bị thưa là ăn cắp 370 bánh thuốc lào giá 200$00 của M. Phạm-đình-Diêm, buôn bán, ở 62 hàng Giấy, sau khi hỏi đã được tha. Thị-Quý và thị Sen, nghi là thả đường, đã đi trốn.

Đoàn-văn-Công tức Cuôm, 21 tuổi, thợ giặt, ở số 16 Hội-vũ số 3, bị nữ tội ăn cắp mất tiền 30 đồng và một cái áo ni-tanh của Mme Nguyễn-thị-Hai, ở số 3, hàng Da: Tên Công đã phải bắt giam cứu.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI DƯƠNG

Lại một tên bợm ăn cắp xe đạp. — Ngày 14 avril, M. Giudicelli buôn bán ở số 19 phố nhà Thương-mãi gian sao người bỉ tên là Tư mất cái xe đạp giá đáng 66 đồng, sai về Bọp-khê có chứa việc.

Người bỉ đi xe đạp về đến bến đò Ghi-linh, nhân gặp một người quen tên là Bích, bèn xuống xe, vào hàng nước. Bích thấy cái xe đạp bỏ không, sợ nhà bắt mượn đi thôi một vòng. Thế là từ ấy trở đi mất chẳng thấy người mà cũng chẳng thấy xe về.

Hôi ra thì ngày 10 avril, Bính lại còn thuê một chiếc xe-đạp của một hiệu xe số 85 phố Auvergne, rồi đi mất nữa.

Hiện nay đương ra sức tìm cho ra tên bợm ăn cắp xe đạp ấy.

BẮC-NINH

Trẻ con đánh nhau cái mạng. — Sáng ngày 17 tây vừa rồi, nhân vì làng Đông-trà và huyện Yên-phong có mở hội, một đứa trẻ con nước độ 15 tuổi ở làng Vĩnh-nguyên đến xem hội. Không biết vì cớ gì mà bị một đứa trẻ con ở Đông-trà đánh tuốt đầu, phải đem vào nhà thương phục thuốc.

BOSƠN

Một người con gái 16 tuổi, uống thuốc-phiện tự-tử. — Ngày 19 avril một người con gái tên là Phạm-thị-Bộ 16 tuổi, ở với người Khách Thi-Sin đã tám năm nay, không biết vì duyên cớ gì, mua một hộp thuốc phiện 20 phân và mở uống để tự tử.

Khi chủ nhà biết mới thấy thuốc đã thì đã quá rồi, không sao cứu được nữa.

Hỏi bố người con gái tên là Phạm-văn-Vệ, ở làng Ngọt-xuyên, phủ Kiến-thụy, thì cũng không biết vì duyên cớ làm sao mà con mình tự-tử cả.

Việc này hiện còn đương xét cho ra manh mối.

SƠN-TÂY

Có bà Bẹp bỏ chồng trốn đi đâu ? — Một người *sáng-đạo* tên là Famonde Gaston, đóng ở Hanoi có đơn thưa rằng nhân-ngãi tục gọi là có bà Bẹp, bỏi tên một món tiền là 21$50 rồi trốn lên Sơn-Tây.

Sở sen-đầm cho người đến hỏi nhà người chị có bà Bẹp, tên là cô Quế sống là nhân-ngãi cần một người đội tây, ở làng Sơn-lộc, huyện Thạch-thất, thì cô Quế nói rằng cô bà Bẹp có lên chơi ngày 13 avril nhưng lại về Hanoi rồi, thành thử tìm dân cũng không thấy. Chẳng biết ai giấu cô bà Bẹp đi đâu ?

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Vì việc ông Nguyễn-ngọc-Lành bị hai tên thợ mộc Khách giết chết. — *Việc này đã đăng ở số báo sáng hôm qua, nay lại tiếp đăng tin rõ ràng như sau này :*

Buổi chiều chúa nhựt hôm 14 avril vừa rồi vào hồi một giờ trưa có xảy ra một vụ án mạng ghê gớm tại Chợ-lớn đường Petrus Ký.

Một vị nghiệp chủ Annam là ông Thomas Nguyễn-ngọc-Lành 50 tuổi ngồi trên bị bọn thợ mộc khách trả giết chết một cách rất tàn nhẫn.

Xây ra vụ án mạng.

Thường khi đường Petrus Ký im vắng lắm mà nơi đó toàn là người khá khá hoặc giàu có ở đó. Có một người đi dạng ai ngang một cái nhà ở đó nghe tiếng la cầu cứu ma thấy cửa đã khó chặt không đóng lại. Họ vào muốn vào xem thì thấy có hai tên khách trà mà cứa chạy ra như bay. Có một người dưới thoe chẳng nổ mà không kịp, liền chạy ra đóng cửa mà vô. Còn một người cửa đóng cửa mà vô.

Trên bộ ván gỗ còn mới, có một ông lão mình ấy những máu lần lộn rồi la giãy lên rồi rất bơ. Máu ra đầm đề. Người ta nhận được là ông Thomas Nguyễn-ngọc-Lành một vị nghiệp chủ ở nhà đó. Hỏi đó đến giờ ông chỉ ở một mình không có vợ con gì.

Trong nhà bàn ghế ngổ nghiêng ngã ngiêng, đoán được rằng sau khi giết ông hành rồi thì quân sát nhân đập tủ bề khóa mà lấy tiền. Hỏi cho lên tháng nói sự người ta nghe tiếng lẻo đến, nên phải vội chạy thoát lấy thân, chưa lấy được gì.

Làm án kết

Ông sở ở sở Tuần cảnh hay thì lập tức chạy đến làm án kết, nhưt điện đánh điện thoại ra cho quan Biện-lý hay.

Hỏi người hàng xóm mới hay hồi sớm mai ông Lành có kêu bọn thợ mộc khách trà lại để làm cái cửa sổ hay là chuyện chi đó.

(Xem trang thứ ba vật thứ ba)

Tòa Công sản Hanoi

Đến thứ tư 24 Avril 1929, hồi tám giờ sáng tại tráng Bách-nghệ Hanoi, đường Jauréguiberry

BÁN ĐẤU GIÁ

những : Một cái xe ô-tô « Rochet Schneider » 18 mã-lực ;

Ba cái xe ô-tô « Renault »

Bốn cái xe ô-tô « Berliet »

Một cái xe ô-tô « Malhis »

Hai cái xe mô tô Alcyon & Excelsion là những xe của các công sở thải ra.

Bán tiền ngay, người mua phải chịu 5 phân phí tổn.

7.758

Hiệu Bào-chế MONTÈS. 54, Phố Paul Bert, Hanoi

Hễ thấy ghẻ mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cám và bệnh sẩt rất rõ ràng.

Cứ ngày thứ hai

Thi hiệu Demange 40 phố Henri d'Orléans Hanoi có đề ra bán rất nhiều các thứ hàng, chia thành từng (lot) một, giá rất rẻ. Rất tiện cho các qui khách Annam và Khách muốn mua buôn.

Chữa bệnh cảm

Thuốc quinionine với các thứ khác, vì thứ quinionine là một chất rất bổ, rất tốt nhất hạng, mỗi liều quinionine đã pha một lít rượu bổ, giá có 0 p. 60.

Bán tại hiệu bào-chế :

L. Blanc, Rue Paul Bert, Hanoi

(Số 26)

ĐÁY GIẾNG HỒN OAN

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Chuyện một con đàm phụ giết chồng rồi vứt thây xuống giếng, mượn sở lấp đất cho đầy giếng lại, trông rằng cho được mất người, chồng mà còn biết đến nỗi Ngô đầu bà năm sau giúp có Bao-long-đồ là một vị quan rất liêm minh, tra xét được ra. Cho đang trời giới đầu thưa, mà những kẻ gian tà không bao giờ thoát được.

Hiếu-tế hãy gớ vì tài nhân kỳ phùng, lại nghĩ cảm giận mụ Tương, nên cứ ngồi im không nói gì, mụ Tương biết ý liền nói rằng :

Chiều là trong lòng có điều đang cầm giận tôi, vậy tôi xin nói rõ cả cớ nghe, tôi làm mối cho cô lấy nhà sự sáng, chính là tôi tìm cho cô được một chốn định phận gia thất rất là chắc chắn, cô có biết không ?

Hiếu-tế gật lên rằng :

Mụ đưa tôi vào chỗ khiến nạn này đó làm con mà chết ! Có phải không ?

Mụ Tương cười mà nói rằng :

Cô không hiểu nên cô oán tôi là phải, vậy tôi phải nói ra. chẳng là cô lại phải cảm ơn tôi hiểu chúng nào. Người đi thế cô đối với cô đã coi như là một kẻ thù địch, lẽ nữa cũng chỉ muốn trừ đi mới bằng lòng, nếu cô còn chung nữ, cứ ở mãi không chịu đi lấy chồng, chẳng chóng thì chầy, tất có cô ngày sẽ nguy đến tính mệnh. Kẻ con cũng ông thân phụ cô, tôi đã qua lại mấy lần, thấy cô là người có nết na, tôi vẫn đem lòng yêu mến. Vả sau thấy tình cảnh nhà cô xoay ra như thế, cái tình cảnh con chồng gì ghẻ, tôi vẫn lấy làm lo ngại cho cô, quả nhiên vừa rồi thấy mụ ấy hầu tính cho cô một người chồng rất ngiêu khờ, hay nông mụn, hay đánh đập, tôi bèn nông ngay là mụ ấy lập tâm độc ác, không những muốn chuỗi cô đi, lại lánh cho cô phải khổ sở nữa. Tôi nghĩ mụ ấy đã định như thế, nếu tôm người thế khác thì không được, cũng phải tạm nghe lời, cốt để cho cô ra khỏi vòng nguy-hiểm, rồi sẽ liệu tính về sau. Cậu Bị-phụng-Sơn đây nguyên cũng là con nhà danh giá, vì cấp tơng gia biến, quả nghe người nên thành ra đại nết chơi bời, nhưng rồi ra cũ sẽ lựa lời khuyên bảo, tôi chắc rằng cậu ấy sau này sẽ trở nên một người giàu sang, còn sự nghèo nàn bây giờ thì cô không ngại, tôi xin hết lòng chu cấp cho cô được no lành.

Hiếu-tế nghe lời mụ Tương nói có ý thực thà, nếu từ đó cũng lấy lòng, không cầm gắn như trước nữa. Mụ Tương mới ân cần mời ăn, nàng nghĩ lại ở mình, không sao ăn được, chỉ nếm cơm nhỏ cái đã đến chồng. Mụ Tương, từ biệt ra về, nàng lần cầm chỉ lược chải đầu, muốn nhìn bóng để xem hình dung vô nhân hàng thì gào, nhưng buồn bã vàng mặt gương, phải cạy ra ngoài nhà, cái xuống cái chum nước vỡ, nhìn cái bóng nên tỏ nhà mà ở dưới đáy nước vậy.

Nhân xong đứng nghe người ra, phải vơ ngẩn ngơ, bỗng thấy Bị-phụng-sơn về, nàng liền nhìn lấy xem mà hỏi rằng :

Chàng đi đâu trong hãy nhiều ngày, và làm những việc gì, xin nói rõ cho tôi biết, bảo tôi mới về bỗ ngỡ, chẳng hiểu ra thế nào.

Bị-phụng-sơn hãy giờ suy nghĩ cũng mầm, liền đáp tay nàng lôi tuột vào trong nhà mà bảo rằng :

Hè, muốn biết rõ vào ngồi đây tôi sẽ nói cho mà nghe. Tôi đây họ Bị tên gọi Phụng-sơn, tên lóng Sại là Năm sọo, Không nghề không nghiệp, hằng ngày rượu chè bạc bẻo, có bạc đong đầy, mình đã lấy tôi, chẳng mảy biết rõ, có chi còn hỏi lôi thôi.

Nàng nghe nói liền khóc tru lên mà nói rằng :

Chẳng chẳng làm nghề nghiệp gì, chỉ có bạc xu qua chè, có khác gì những phường vô lại, chẳng lấy tôi vô, chẳng bỏ cho chết đi, trong mấy hôm quý chẳng được hột cơm nào vào miệng, chẳng con nhờ thế, cần trông cậy nơi đó.

Bị-phụng-Sơn đang con say mượu, nghe nàng nói như thế, bỗng nổi giận đùng đùng, hoa tay lên mà đội rằng :

Hiếu-tế ! Mày chớ lối thôi, mày phải biết cái gánh tay sắt của ta đây, không bao giờ có nỗ kể làm nhục ta đó, Mày muốn ở với ta thì mày ở, việc chi mà ta phải nuôi mày.

Nàng lặng đức ông chồng say rượu, không dám nói nữa, đi ngay vào trong đường vật mình hiu khóc, hồi lâu đứng dậy chạy ra xem, thì chẳng thấy P. tụng-sơn đâu, thấy bởi gió lòng, với nhận đến, bằng đội mày mình, tội đi thôi cái mặt vàng đã bẩn đến mặt, bết hoàng chạy đi tìm khắp nơi trong nhà, tuyệt nhiên chẳng thấy tông tích đâu, liền cất cái tiếng gọi rằng :

Ấy nguyên là cái vật qui của mình thân tu hạn sắp mất đi lại cho ta làm của riêng, từ đó đến nay lộc nào ta sống dất mòn ở trên đầu, coi như là miễn thân ta hãy còn sống, nay tự nhiên mất đi, khiến cho lòng ta càng thêm đau đớn biết là chừng nào. Nghĩ vậy rồi vì sợ quá, bỗng khóc ôn lên mà nói rằng :

Mấu thân cái cái trăm vàng ấy mà thân đã lại cho con, không khác gì là cái sinh mạnh của con đó, nay tự nhiên hiểu mất, có là cái điềm con sắp được xuống dạ-đài đã hiu hu cha mẹ chăng. Mấu-thân ơi ! mấu thân ở dưới suối vàng, có thiêng cái nỗi đau đớn của con ở trên dương thế này đỉ ! Ôi ! nếu có phải đó là một cái điềm, thì con xin vui lòng ngồi đi cho chết.

Bấy giờ giới đã tối mịt, trong nhà không có đèn đuốc gì cả, bỗng thấy Bị-phụng-sơn ở đâu về là tính bảo rằng :

Làm gì mà khóc lóc rên rỉ như thế ? Có phàm đón lên không nào ? Có phải là cái tiền vàng ấy, thì đã hôm nào phật thì tôi sẽ chuộc về cho, vì hôm nay tôi tuột đem cầm để gán nợ bạc mất thôi.

Nàng nghe nói mới biết là đức ông chồng đã lấy trộm cái trăm vàng đã đánh bạc mất, trong lòng lại càng thêm nỗi quở, cứng không nói, liền cởi cái dây lưng ra, buộc vào cổ treo lên xà nhà toan tự tử, thì bỗng thấy bên ngoài có tiếng người hét-hơ hét-hải gọi rằng :

Bác Bị-phụng-sơn ! Bác Bị-phụng-sơn ! Mau mau ra tôi bảo.

Bị-phụng-sơn vội chạy ra, để một lát trở về vừa cười vừa nói rằng :

Thôi mình đừng khóc nữa, người ta đã phải đem giả cái trăm vàng đây nay. Nếu tử rồi thì cũng không đáng lấy của mình nữa.

Bị-phụng-sơn gọi chẳng thấy nàng thưa, liền chạy vào xem thì thấy treo lơ lửng ở giữa nhà, sự quá vội cởi ra đem xuống, vừa cười vừa nói rằng :

Thôi tôi vẫn mình, xin mình bớt giận, cái trăm vàng của mình có thiên thần, người mua cái trăm vàng ấy bị thần quở trách đã phải đem giả tận nhà. Đây tôi xin nếp lại mình, thôi đừng đem cái chết để dọa nhau nữa.

Nàng nghe nói nửa mừng nửa sợ, vẫn toan hỏi lại, thì trông ra đã chẳng thấy đức ông chồng đâu nữa rồi,

HỒI THỨ MƯỜI LÁM

Thương con số phận ngặt nghèo, Oan hồn hiển hiện đi theo đòi đàn.

Đêm ấy Bị-phụng-Sơn tự nhiên lại đi đâu mất, nàng mặt mình ở nhà đối ngồn đến xanh, than thở một hồi nhớ việc mình gieo xuống, ngồi đi tạm nhớ không hiểu, sáng dậy hôm sau mới nhớ có mụ Tương đem gạo cội đến giúp, nên mới có gái ăn, không đến nỗi phải đói lắm.

(Còn nữa)

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

N° 3628 du 24 Avril 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 66 (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 23 Avril 1929) Mỗi số : 2 xu

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3 6 00	6 8 00	8 8 00
Sáu tháng	1.60	3.80	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền đường

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 63, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : E. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỰC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Annonces à forfait : [illegible] 0 00
Réclames [illegible] 0 00
Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

LONG-DONG

Chúng ta có giả n mươi người, chẳng hay là vì một nghĩa khuyến khích, hay là vì nghĩa xu-lợi cho mình có lẽ là chịu một cuộc tinh-cờ dun-dủi, đã bỏ cái lề-lối sinh-nhai rất giản dị của ta ngày trước, nghĩa là đi làm công sở nào, kiếm mỗi tháng giăm bảy chục, một vài trăm, về mà nuôi thê tử, mà đi ra buôn-bán, hoặc mở mang thực-nghiệp theo lối tây; từ cách xếp-đặt cơ-sở, cho đến việc tài-chính, theo như các nhà buôn Tây cả.

Trong số ấy cũng có đôi ba người phát-đạt, mà cũng có danh tiếng, đáng khen cả, là vì không ai là người có vốn nhà, toàn thị mượn đầu heo nấu cháo mà thành. Dẫu chưa dựng nên được ngân-hàng, chưa mở được đường xe-lửa đi đâu, nhưng xem ra cũng đã nhọc nhoe được đôi ba thương-cục, khiến được cho mà Tây-thương coi mình cũng có thể lên vai buôn bán được. Khá dĩ-bợn đi buôn một mùa chúng ta cũng có thể vẻ-vang rằng, cuộc tranh cướp quyền-lợi người nước ta không đến nỗi là đứng bẩn ngõ ngoài.

Trước giả dạy là nhân tình cớ cũng được vào cái số ấy, trong vòng vài mươi năm nay cũng thêm được chút lịch-duyệt ở trong thương-giới, nay muốn đem tâm-sự của bọn mình ra mà giãi tỏ với đồng-nhân, không dám lên cái giọng khuyến khích, mà cũng không muốn đem những nỗi ngao-ngán ra mà làm ngã lòng cho người tấp-tẩng muốn vào tròng; nhưng tưởng cũng nên nói cho người đồng-chủng biết những cái thú vị và những cái khó khăn của nghề buôn bán, để ai ưa thú-vị thì vào, mà ai sợ khó khăn thì đi ra lối khác.

Cái kiếp một nhà buôn theo lối tây, thật là câu-thúc, những kẻ ưa nhàn, không thể sao mà chịu được. Từ lúc mới tỏ-chức lên, cho đến khi đã thành nền-nếp, nào là lo lấy số tư-bản cho đủ mà làm ăn. Khi đã có tư-bản rồi, trong tủ có một đồng phải mua chịu bán đựng tới ba bốn đồng; việc bảo-tồn phải giữ làm sao cho không bao giờ sai hẹn. Quanh năm như múa-may như đánh võ, không thể nhàn; lúc nào. Đi mua được hàng về, phải nghĩ làm sao cho tiêu đi được nhanh để lấy tiền về mà trả nhà chủ bán cho ta chịu. Bán tiền ngay có một thành, thì bán chịu gấp năm gấp mười, sổ sách tính toán, rồi thì đến kỳ đòi hỏi, biết bao nhiêu công việc. Đã vào tròng rồi, thì đành là phải cứ vậy đi luôn, không còn nói gỡ ra mà chạy. Lúc có một muốn có mười, được mười rồi lại cần phải có trăm, vô tiền tất thoái, không thể sao mà nói rằng ta ngần lưng làm nhỏ. May ra mà trúng, mà phất, tiền ra tiền vào, hàng đi hàng lại như nước chảy, như gió thổi, hi mình lại như anh đứng lái chịu sào, không dời được ra một phút. Rồi là cái thân tội! Nhứt là con nhà nghiên-bút, đủng đỉnh quen thân tự dưng đi chạy vào con đường tấp-nập không thể vẩn-vơ, không thể ung dung ngắm trời mây kéo, bao nhiêu những cuộc nên thơ qua mặt, mà đành chỉ đưa mắt nhìn vội nom nhanh, còn mắc giờ đi lo tiền cuối tháng.

Nhưng ngẫm ra cũng nhiều cao thú. Lúc phất bạc muốn cầm sẵn, thì tính bao nhiêu những việc hoang đường lúc hàn nho đành là đừng nhìn người mà tấm-tắc. Mấy lại cũng như đánh võ, tránh được quả thụi, đưa được mũi roi thật là khoái chí. Bốn ngáp được hai ruồi cũng tha hồ nói khoác. Và dân Việt Nam ta xưa nay, quen những chuyện lẩn-thẩn anh kiết bỗng thấy người ta rực-rỡ sa-hoa, thì nự những ý ghen-tuông thèm-muốn, nói ra nghe nó nhỏ nhen. Bây giờ thì nhờ trời phất một lá đề, tấy một phen hàng buôn Tề bán đất, bạc có hàng muôn, có đến tay ta bây mùa. Trải được qua những cách dư-dật, những điều lịch sự, dẫu mai kia có còn hay hết, cũng được nếm trải mùi đời. Sau nầy, dẫu ta có cho nó là hay, hay là dở, lời nói cũng là kinh-nghiệm, chứ không phải đành những tư-tưởng ếch nằm đáy giếng như xưa. Có lẽ nhớ bọn a mà trước kia khinh là không có mà khinh; nay đã biết khinh tất là trải qua rồi mà không thiết.

Có lẽ đối với khách vô-tình, thì mấy lời này còn là bi-nghĩa; nhưng trong bọn ta, ai là người đã trải như tôi, mới biết cho là lời thống-thiết.

V.

Việc trục tàu «Cap Lay»

Tàu *Blankenese* khởi-hành ở Hambourg từ mấy tháng trước, đem những tay chuyên-môn Đức về nghề trục tàu sang để trục tàu *« Cap Lay »*, hiện đã tới bến Haiphong từ mấy tuần lễ trước.

Ngoài viên chưởng tàu cùng các thủy-thủ, thì tàu ấy lại có đem bốn tay chuyên-môn lặn bể sang nữa.

Khi tới nơi, tàu ấy có cho ra thăm chỗ tàu *Cap Lay* đắm xem có thể trục lên được không, thì đã xét ra rằng khong thể sao trục được; vậy chỉ còn việc cứu vớt lấy các vật-liệu hàng hóa ở dưới tàu mà thôi.

Thứ sáu 12 avril vừa rồi, tàu *Blankenese* đã ở Haiphong bắt đầu ra vớt các vật liệu ở tàu *Cap Lay*, ngày 20 avril đã trở về, thì đã đem được 39 hòm giấy bạc Đông dương, trị giá tới 80 triệu francs, hãy còn nguyên vẹn cả, không bại gì.

Bọn lặn bể lặn tài quá sức; bọ lặn sâu xuống bể tới 23 thước, mà làm việc luôn từng buổi sáng, hay buổi chiều.

Sáng qua tàu *Blankenese* lại ở Haiphong ra Cát bà để làm công việc ấy. Xem ra công việc làm phải đến hai tháng mới xong.

Hiện vẫn có một toán lính canh gữ ở nơi tàu *Cap Lay* đắm, để cho khỏi thất-thúc cái đồ.

Kuôcq ngu'w mo'iq

á ơ ư thì viết a' o' u'
d viết đ, d viết y, q viết k
Na'm yâuq :
sa'cq, huyền, na'ngi, hoiz, ngaw
q f j z w

HAIF DAMF

Sắc đỏ lành hay dữ

Ta vẫn lấy sắc đỏ làm sự vui-mừng, cho nên phàm có sự vui mừng, hay dùng sắc đỏ. Nhưng nay xét ra thì người Âu-châu đối với sắc đỏ hình như không cho là sự vui mừng, mà cho là sự nguy hiểm. Thí-dụ như đội quân đi cứu kẻ bị thường dùng cờ đỏ để báo hiệu cho mọi người, vân vân. Nói tóm lại thì sắc đỏ thông dụng về sự nguy hiểm, chứ không thông dụng về sự vui mừng.

Nếu vậy thì chữ « Hồng-âu » chẳng lẽ cũng là một chỗ có nguy-hiểm hay sao. Ngày nay đổi cũ theo mới, ta nên đổi chữ « Hồng-âu » mà gọi là « cái ấu lâu » mới phải. Chi em chớ vội đồ oan cho tôi cái tội nói xược, muốn gọi là « Ta...-lâu » đó chăng. Nhưng không... Cứ như ý tôi thì nên đổi làm « Kim-âu » Chữ « Kim-âu » nghĩa là nhà vàng, để cho xứng với cầu.

« Vì chăng có số giàu-sang,
« Giá này đã ắt đức nhà vàng cũng nên ! »

Còn các quan viên đi hát, tất chẳng ngại nào kiêng Kim-âu mà sợ. Xin độc-giả chớ bảo tôi là lây bệnh Kim-xuyến (1) mà hay điều cổ đâu.

Hif-dinhf Nguyễnw-văn-Tôi

(1) Trong làng Hát đàm có bác Kim xuyến hay điều cổ đâu hơn cả.

Một đảng cướp Cao mên đón xe thơ cướp của

Bắn Hà tiên rồi trốn mất

Cả cõi Đông-dương không nghe có xứ nào có nhiều đảng cướp như xứ Nam-kỳ. Không rõ vì sao riêng một xứ nầy nhiều cướp thế. Có lẽ vì người giàu có đông, cờ bạc lộng, kế vô nghề-nghiệp nhiều. Gần như ngày nào cũng có, không chỗ nào thì chỗ khác, cũng có ăn cướp phá nhà, giết người, bắn người cướp của. Quan trên nhiều khi bắt được nhiều đảng cướp có tiếng, thế mà chẳng nỗi nào có sợ, làm cho người lương thiện, người lo làm ăn, bị bắn bị giết vì chẳng nơi không phải là tử.

Cách vài bữa vậy chúng tôi có kỷ thuật một vụ cướp tại Gueug-Ke ở Rach-giá, không cách chân thành Hà-tiên bao xa. Một người chức việc làng Bình trị có một cây súng, bắn bọn bắt lương đến nhà, người lấy súng ra chống cự lại và giữ cửa, nhưng rất cho người và cũng vì bọn cướp quá đỗ và đông người, nên bị chúng nó bắn mang bịnh, và cây súng bị cướp lấy đi mất.

Nay, mới hôm sớm mai chẳng nhật 14 avril, vào khoảng 9 giờ, cũng ở tỉnh Hà tiên nữa, có một cái xe thơ chạy về Hà-tiên, bộ hành trên xe cũng đông, thình-lình có một đảng ăn cướp bảy đứa đã nấp sẵn đâu trong bụi bên đường nhảy ra vác vào bỏ giữa đường, bắt các đi người sắp phơi tháp máy ngăng lại. Bọn cướp nầy bảy đứa có hai cây súng một lòng và hai cây súng lục liền xép đến xe truyền lính cả bộ hành xuống xe cho chúng nó xét. Các bộ hành không thể nào chống cự lại được bọn cướp, đành phải xuống cho chúng nó lục soát, bao nhiêu tiền bạc lấy hết không còn gì. Bọn bắt lương lục lấy hết đồ rồi cho xe cứ việc chạy đi.

Khi ở bốp Hà-tiên hay được tin nầy liền truyền lịnh đi tìm kiếm kẻ bắt lương, số tuần-cảnh Châu-Đốc cũng được mặt tìm cho ra tập xét. Có đôi người ở bộ hành Huong-ke nhận biết được bọn cướp trong làng, và khi chúng nó lục soát lấy đồ thì có mang cây súng giống như cây súng của người chức việc trong làng Bình-trị hôm trước.

Có nhiều người nghi cho bọn cướp nầy giết quan thầy thuốc Isnard ở Hà-tiên cách chừng vài giờ sau khi trận đến xe hơi cướp của nầy.

Công-luận báo

Các bản giao ước của Pháp với Xiêm về việc hàng không

Trong các giao-ước của quan tổng-trưởng bộ hàng-không nước Pháp, và hoàng-thân Purachatra ký với nhau, có định rằng đường bưu điện hàng không Rangoon-Vinh sẽ do một công-ti Pháp, mà cũng có vốn của người Xiêm, và một công ti Xiêm, mà cũng có vốn của người Pháp, thay đổi nhau mà quản-lý. Một công-ti Pháp-Xiêm sẽ quản lý các đường ở trong đường cương giới nước Xiêm, còn những đường ở trong bờ cõi Đông dương như đường Vinh-Hanoi, Vinh Saigon, thì là của riêng người Pháp.

Cuộc tuyển-cử nhân dân đại-biểu ở mấy tỉnh Trung-kỳ

Đáng lẽ ở Trung-kỳ cũng như Bắc-kỳ năm nay mà chúng có cuộc tuyển-cử, vì mới có nghị-định làm gia hạn cho khóa này thêm một năm song vì trong kỳ hội-đồng năm ngoái khi gần giải-tan, ông nghị-trưởng Huỳnh thúc-Kháng và mấy ông nữa là ông Trần-đình-Diêm, Lê-ý Huân Hoàng đức Trạch, Lương-qui-Di xin từ chức, nên nay lại có cuộc tuyển-cử thay mấy ông ấy.

Quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã định mở cuộc cử vào ngày 26 Mai này tại hạt thứ nhì tỉnh Nghệ-an, hạt thứ nhì tỉnh Hà-Tĩnh, hạt thứ ba tỉnh Thừa thiên và hạt thứ nhì và thứ ba tỉnh Quảng nam là nơi các ông trên ấy làm đại-biểu.

Nếu phải bầu lại thì định vào ngày 2 juin 1929.

Việc bác sĩ Isnard bị ám-sát

Trong một số báo trước, bản quán đã lược đăng tin về bác-sĩ Isnard ở Hà-tiên (Nam-Kỳ) bị ám-sát.

Nay được tin rõ-ràng rằng ngày 14 Avril, trong khi bác-sĩ Isnard đương ngủ trưa tại nhà riêng ở cách tỉnh-lỵ Hà-tiên chừng 1 km, thì bị đứa cầm súng hồ vào đầu nhiều vết thương nặng lắm. Đến đến 14 rạng 15 Avril thì chết.

Cứ như báo *Courrier Saigonnais*, thì việc ấy hình như do người Bắc-kỳ đánh. Chưa biết rõ sau tra xét ra sao.

Một bộ tiểu-thuyết nhà nào cũng nên có

Phàm đàn bà con-gái đều nên đọc kỹ

Bộ tiểu-thuyết ấy là chuyện một tân-nhân-vật bê nữ-giới, đã nhờ tân-học gây nên một cái phẩm cách hoàn-toàn. Con tạo ro-le lại khiến cho gặp những cảnh-ngộ rất nên khe-khắt, sau đến phải cam bề lấy lẽ chồng người. Nhưng nếu không gặp những cảnh ngộ ro-le, sao tả một người kỳ nữ? Lấy lẽ mà cảm-hóa được cả chính thê, gia-đình êm đẹp, hiếu hạnh, nết na, đảm-đang, khiến cho chồng quý mến; họ hàng ngợi khen, tiếng âm làng lẫy trong xã-hội. Một người con gái lấy lẽ mà làm trọn được hết nghĩa-vụ gia-đình xã-hội, thực là một người kỳ-nữ trong bọn nữ-lưu, các cô nữ học sinh, các bà tân-nhân-vật nên kính thờ làm bậc chị mà soi gương bắt chước.

Một người đàn-bà, một người con gái đọc bộ tiểu-thuyết ấy tất là phải chịu ảnh-hưởng rất hay về đường đức-hạnh, thực là một bộ tiểu-thuyết nhà nào cũng nên có, phàm đàn-bà con gái đều nên đọc kỹ vậy.

Văn hay chuyện vui, ai đọc cũng ham, khả khen tác-giả đã khéo lợi dụng tiểu-thuyết làm cách dạy người rất thân-diệu vậy.

Bộ tiểu-thuyết có giá trị ấy tức là bộ « VỢ LÊ YÊU CỦA TÔI » mới xuất bản tại TÂN-DÂN THƯ-QUÁN, dày 152 trang mà giá bán có 0 40.

THANH-HƯƠNG NỮ-SĨ

Đứa nhỏ 3 tuổi ở trên từng lầu thứ hai nhào xuống chết tươi..

Saigon 15 Avril. — Chiều bữa Chủ-nhật, 14 Avril 1929, lại thành phố Saigon có xảy ra một sự rối-ro rất gớm-ghê!

Nguyên M. Laos, làm sở Mật-thám, cùng vợ và một đứa con trai mới 3 tuổi, ở tại phòng Hôtel Casino Saigon, giựa bên sở Société Immobilière và nhà chụp hình Khánh-Ký. Phòng ấy ở trên từng lầu thứ nhì.

Sang bữa ấy, M. Laos thì mắc có việc đi xuống dưới tầu *« Claude Chape »* động khám xét. Ông đi từ sáng cho tới trưa mà chưa xong việc, nên ở nhà chỉ có một mình vợ và đứa con cùng đứa ở gái. Thằng nhỏ nầy tên Georges, khi ngủ trưa dậy rồi, đi tắm. Tắm rồi mới ra ngoài hàng-ba mà chơi, gần đó cũng có đứa tớ gái coi chúng, còn người mẹ thì mắc ở nhà trong lo công-việc.

Hồi đó đâu chừng 3 giờ! Chơi một chập; kế con tớ ở có việc phải chạy đi. Chẳng dè chưa đầy mấy phút đồng-hồ, ngoài nầy thằng nhỏ chập-chững lâm sao chẳng rõ, mà từ trên nhào tuốt xuống tới dưới đất.

Mẹ nó nay tin chạy ra, lại cũng vừa lúc M. Laos về, lập tức chở nó vào nhà thương, một chập thì nó chết ngắt.

Thiệt là ghê quá! Thảm-hại quá!

Một con cá sấu ăn thịt một thằng bé

lại sông Hàng Ba rịa

Hôm chủ nhựt bữa thứ sáu 12 Avril rồi đây vào lối 6 giờ rưỡi, có hai đứa nhỏ đi gánh muối về, vừa một vừa nhọc rên rỉ nhau uống rạch ấy, sau lẻ dinh quan-phó Tham-biện mà tắm. Một đứa nhiều tuổi hơn thì ngồi trên mé rạch khoát nước tắm, còn đứa nhỏ mới 11 tuổi lại lội xuống nước.

Hai đứa nhỏ vừa tắm vừa đờn, thình lình ở ngoài lòng rạch có một vật chi không biết, nổi lên hình như một khúc cây màu vàng rồi lại trôi lờ đờ trên mặt nước. Thấy vậy chúng nó ngỡ là khúc cây nên không để ý tới.

Cái vật ấy trôi lần lần vô mé rạch ngay chỗ thằng nhỏ đang lặn hụp kia rồi đờ đuôi lên đập một cái rầm trúng ngay mình nó mà cũng phút ngang sống mũi cận người trên kia. Bấy giờ chúng nó mới biết là con sấu, chớ không phải khúc cây, song đã muộn rồi,

Thằng nhỏ bị sấu quất té nhào, kế ngăm một cái « phụp » con sấu đã gấp thằng bé vô tới mà rất đi mất.

Thằng con sống sót mới kêu la cầu cứu. Thiên hạ nội chợ đều đua nhau mà chạy lại đó, song ai nấy chỉ lấy mất nhìn nhau chớ cũng không biết làm sao được. Tội nghiệp cho cha mẹ thằng nhỏ kia, nặng lòng thương con, mà không rảo giọt, bên chồng phe tìm kiếm sáng đến chiều không thấy hình thấy dạng con mình đâu cả. Mãi cho đến trưa bữa sau mới gặp thấy thằng nhỏ xác ở lanh chòng dựa bên gốc cây mà 2 cánh tay đã bị sấu ăn đứt mất. Cha mẹ áo bên với thây con về chôn.

Người ta nói ở con sông Hàng nầy xưa nay sấu đã nhiều hại lương dân nhiều lắm rồi. Thì mới cách 2 năm trước đây có một người đàn bà đang ngồi giặt đồ chỗ ấy cũng bị sấu mò lại gần rồi đập đuôi một cái rầm, người đàn bà cũng hồn ngã lăn xuống nước, nó liền gắp mà tha đi mất. Hồi năm ngoái cũng có một người chân bò đi tắm lối đó, cách đình quan chỉ lanh chừng mười thước, cũng đã bị sấu xuất, mà cho đến anh sau Đậu đem ngựa xuống tắm chỗ sông nầy, sấu cũng tập hết một hai mảnh lìm cho ngựa phải mang tội.

Trên ngọn con sông nầy, chỗ anh mà nước (saine des Eaux) thường thường trưa bữa nào cũng có người đến ngồi trên tìm đá hàng mà tắm đông quá. Hồi thì bọ nói rằng sấu không mò vào tới đó, vì chỗ ấy nước chảy mạnh như thác, song biết đâu chừng có con sấu lớn khôn ngoan, biết chỗ kiếm ăn, tìm hãi vô sẵn tại đó mà chưa mấy thì ai biết được? Chi bằng tránh trước là hơn, nước ao quan Chủ-lanh Bà rịa cấm trừ liệu phương nào mà trừ cho tuyệt hẳn sấu Sông-Hàng nầy kẻo có ngày không khỏi nỗi còn bao đời thiên-hạ nữa.

Một bọn ăn cướp bị bắt ở Chợ-lớn

Mới đây có một bọn ăn cướp mười đứa có khí-giới vào nhà cướp của một người Annam ở Chợ-lớn. Lúc vào trong nhà rồi, chúng nó liền ra oai hung dữ dơ khí giới để cho chủ nhà sợ không dám kêu la, rồi phá tủ lấy các tài vật hơn 500 đồng.

Khi bọn bắt lương kia ra khỏi nhà, người chủ liền chạy đến báo sở sen-đầm Chợ-lớn. Được tin ấy ông cò Compan và lính lập tức đến nơi, lúc bấy giờ chỉ thấy tủ bị chúng nó phá đổ thôi. Có bớt lấy ăn kết rồi về lần hồi tra xét.

Cũng hồi sự tiền bạc chia phân không được minh-bạch, nên mới có đứa trong bọn ấy gửi thơ đầu cáo với sở mật-thám nên mới biết danh tánh và chỗ ở của chúng nó, lính đến bắt dẫn về bớp tra xét.

Mấy lúc này ở miền Chợ-lớn có xảy ra nhiều bọn cướp lắm, hiện giờ ta chỉ biết bọn cướp ở Cầu-tàu là hung giữ hơn hết, có lẽ bọn cướp kia cũng là phe đảng với bọn Cầu-tàu. C.L.B.

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT

Lúc 10 giờ sáng : 25 độ

Quan Thống-sứ đi kinh lược đã trở về

Sáng thứ bảy hồi 6 giờ rưỡi, quan Thống-sứ đã biệt tòa Hà-giang, có quan Thủ-hiến đạo bình Hà giang và quan chánh Lục-lộ tỉnh ấy đi tiễn ngài cho mãi đến Vĩnh-tuy. Ngài lại đi theo đường thuộc địa số 2, đến trưa thì vừa tới Tuyên-quang; hồi 1 giờ rưỡi, lại ở Tuyên-quang đi lên Thái-nguyên.

Quan Thống-sứ qua bến đò Binh-ca sang sông Lư, khi đến sông Đáy, ngài có xem chỗ để nay mai sẽ làm cái cầu qua sông ấy; khi qua đó rồi thì ngài đến Đông châu, có lính khố xanh bồng súng chào. Đoạn, đến Đồng-Vai là nơi giáp giới hai tỉnh, thì quan Thống-sứ biệt quan Sứ và quan Lục-lộ Tuyên-quang, có quan Sứ và quan Lục-lộ Thái-nguyên đến đón ngài ở đấy.

Sau quan Thống-sứ tới chỗ km 32 cách Thái-nguyên, chỗ ngã đường đi chợ Cau sắp mà ra sau nầy, thì ngài đi lên hai km, cho đến cầu Phú-minh ở trên sông Công. Đoạn ngài lại trở lại theo ngã đường lên Thái-nguyên, qua trạm Hương-sơn.

Hồi 5 giờ chiều, quan Thống-sứ tới Thái-nguyên, ngài xem xét các công việc đang làm cái cầu ấy. Đoạn ngài đi về phía nam, theo con đường thuộc địa số 3, rồi lại rẽ về phía đông, qua bến đò Phương-độ, để xem xét con sông Đào, sông Cầu ở Vân-gia. Sau ngài lại đi lên đường thuộc địa, biệt quan sứ Thái-nguyên mà trở về Hanoi hồi 8 giờ tối.

Quan Thống-sứ lại đi kinh-lược

Sáng thứ tư nầy, quan Thống-sứ Robin lại bắt đầu đi kinh-lược tỉnh Hòa-bình, Sơn-tây và Chợ-bờ.

Có quan phó cai-trị Michelot là thư-ký riêng đi theo ngài.

Quan thủ-hiến Quảng-châu-vân

Quan cai-trị Silvestre ở Cao-mên, được bổ đi lãnh chức thủ-hiến hạt Quảng-châu-loan, đã đi tàu *Claude Chappe* tới bến Haiphong ngày chủ nhật vừa rồi.

Khi tới bến, có quan cai-trị Aubert tại phủ Toàn-quyền xuống đón ngài.

Quan thủ-hiến Quảng-châu-vân đã đến chào quan Thống-sứ Robin. Nay mai ngài sẽ đáp tàu sang Quảng châu-vân nhân chức.

Thư từ gửi sang Lào

Vì bây giờ đương là mùa mưa, cho nên đường ô-tô chạy từ Vinh đi Thakhek phải ngừng lại từ ngày 20 avril.

Các thư từ gửi sang Lao trước kia qua đường ấy, thì từ nay trở đi cứ ngày thứ tư sẽ đem đi Đông-hà do chuyến xe lửa 6 giờ 4 phút ở Haiphong khởi-hành.

Các thư từ ở Haiphong sẽ đem lên Hanoi ngày thứ ba do chuyến xe-lửa 20 giờ 18 phút.

Do Vô Phí Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Tại phủ Toàn-quyền

M. Le Prevost Jacques, quan cai-trị hạng nhất, ở Nam-kỳ ra, nay bổ lĩnh chức chánh tòa quan lại tại phủ Toàn-quyền.

Bắc-kỳ Quảng-Thiện-Hội

Hội Quảng-Thiện đã họp Đại-Hội-Đồng thường-niên lần thứ hai hôm chủ nhật 21 Avril 1929 tại nhà Hội Hợp-thiện, khi bàn xong các việc thì bầu lại ban Trị-Sự như sau này:

MM. Vũ-đình-Chung, Chánh Hội-Trưởng; Nguyễn-văn-Huệ, phó Hội-trưởng coi việc Tài Chánh; Nguyễn xuân-Lan, phó-hội-trưởng coi việc Hành Chánh; Phạm-ngọc-An, chánh Thủ-quỹ; Lê-trọng-Trác, phó Thủ-quỹ; Ng-văn-Thái, phó Thủ quỹ; Ng-ngọc Lan, chánh Thư ký; Hàn-văn-Tnu, phó Thư ký; Trần-văn-Huân, phó Thư-ký; Hạ-quang-Oánh, Kiểm-soát; Thanh-xuân-Phùng Kiểm soát; Ng-văn-Quí, Nghị viên; Trần-duy-Quy, Nghị-viên; Hàn-duy Lâm, Nghị-viên; Đỗ-văn-Điền, Nghị-viên; Lê-sỹ-Điền, Giám trang.

Tin sau cùng

Xin xem Trung Bắc buổi chiều giá bán mỗi số 2 xu.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Cũng là một cách cạnh-tranh

Ngày 20 avril, mấy người làm công ở chiếc ô-tô hàng số T. 1030 của hiệu Nguyễn-thị-Chinh, số 19 phố Chính (Đáp-cầu) và mấy người làm công ở chiếc ô-tô hàng số 2921 của hiệu Đào-văn-Mậu, số 7 phố hàng gạo (Đáp-cầu), chở khách đến trước cửa khu bạc Bắc-ninh, chẳng biết vì đôi bên tranh dành nhau khách thế nào, mà đến nỗi vác búa đánh nhau một trận tiu bụi, làm cho khách trên xe hoa cả mắt, chỉ sợ đâu chẳng phải, lại phải tai; Chết nỗi, họ cạnh tranh nhau như thế, thì từ rầy còn ai dám gửi tính-mệnh vào xe của họ nữa!

ĐÁP-CẦU

Hỗn người làm công bỏ việc

Ngày 12 avril 1929, M. Dancet chủ hiệu bánh tây ở Đáp-cầu, có đón thưa hỗn người làm công của mình về tội bỏ việc, ăn cắp và mọi lẽ.

Hỏi thì một người làm công cho hiệu ấy nói rằng vì đến tháng không được phát tiền, chủ bắc cẳng bằng lòng ở thì đi, lại có người thường bị mấy người quản lý đánh đập nữa.

Hiện việc này còn đương xét cho rõ sự thực hư về việc này.

Tin Trung-kỳ

HUẾ

Nghề gá bạc rất thịnh ở kinh đô

Ở Huế rất nhiều sòng cờ bạc, người bị cờ bạc mà hết cơ nghiệp cũng nhiều, vậy mà lâu nay mới thấy sở Cảnh-sát tóm được một xâu hơn mười người đánh bạc ở một sòng bài bạc kia tại đường Đông-khánh.

Sòng bạc này nghe rằng bày ra đã lâu rồi, nhưng trong nhà chủ chứa bạc ấy dùng cách phòng giữ rất khôn khéo, lại thường mỗi khi đánh bạc thì có bày tiệc rượu và xướng ca, nếu có ai vào bắt thì bọn cờ bạc lại quay ra chơi cuộc truy hoan để tránh khỏi tội đỗ bác.

Vậy đêm hôm 12 avril, có một thầy đội cảnh sát lần vào sòng ấy nên mới bắt được tất cả mười người đàn ông và đàn bà.

Bọn này đã tống vào nhà phạt để trị tội. Sự cờ bạc ở xứ này là một nghề làm giàu rất chóng của những bọn thường quen làm thói hút máu người, bọn ấy có nhiều lắm, song có bọn bày nghề ấy mà được tự do, ở ngay một bên bờ sông Đ. B. giữa thành phố, mà trong nhà thường ngày có ba bốn mươi người vào ra cờ bạc tự-do mà không ai biết đến, có lẽ sở Cảnh-sát bỗ quên sót nhà ấy thì phải.

Mùa lúa tháng ba

Mùa lúa tháng ba ở các miền trung bạn, hạt Thừa-thiên (Huế) nay đã khởi sự gặt hái: Mùa năm nay thu-hoạch xem chừng cũng khá, còn miền hạ bạn thì chúng đến đầu ba tuần mới gặt.

Còn như các thứ hoa lợi khác như khoai, sắn, bắp đậu, thu-hoạch được nhiều, vậy cũng khá nên mừng thay.

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Ly-Siu-Hong, (Khách) con M. Lý-Hop-Kong, làm nghề buôn, ở 31 hàng Bát đề.

Nguyễn-thị-Triều, con M. Nguyễn-văn-Kính, thư ký, ở 13 phố Cửu số.

Lê-thị-Uyên con M. Lê xuân-Thịnh, thư ký Bưu-điện, ở đường 110.

Lê-hữu-Minh-Hà, con M. Lê văn-Tây, cai khám-hộ ngạch binh, ở 11 đường Nghĩa-Địa.

An-thị Khang con M. An-văn-Kính, làm sở mất thám, ở 24 hàng Khoai.

Phạm-thị-Nhu, con M. Phạm-văn Tạo thư-ký sở Tài-chính, ở 21 Chợ cũ.

Lê-thị Lễ, con M. Lê-văn-Đức, buôn bán, ở 42 hàng Bít.

Nguyễn-thị-Cúc, con M. Nguyễn-v-Tuân, buôn bán, ở 23 phố Tràng thi.

Đặng-văn-Thành, con M. Đặng văn-Mẫn thợ cạo, ở 47 hàng Giấy.

TỬ

Dương-thị-Trường, 1 tuổi con M. Dương-văn-Trang, ở 98 đường Sinh-tử.

Mme Nguyễn-thị-Tín, 60 tuổi, ở 69 hàng Tổng.

Mme Lê-thị-Lan, 49 tuổi, ở Đê Yên-phụ, (người nhà-tế số 47).

Mme Vũ-thị-Sâm, 80 tuổi, ở phố hàng Bún.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, Rue Lamblot (phố nhà Thờ) mây nói số 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo ý như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Cuộc sổ số của Viện Quang-Chất Đông-dương

(Loterie de l'Institut du Radium de l'Indochine)

Những số trúng ra sau này:

1 số	12.000 $00	4 số mỗi số được	500 00
1 số	4.000 00	20 số —	100 00
1 số	3.000 00	40 số —	50 00
1 số mỗi số được	1.000 00	80 số —	25 00

Mỗi vé: 1 $ 00

Ngày mở số: 1er Mai 1929

Có bán vé tại Bản-quán

N. B. — Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi ở lại, tính như sau này:
Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0 $ 30
Từ 1 vé đến 10 vé, — 0 50

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace: La Croisière noire
Cinéma Tonkinois: Rira de-R naldent
Cinéma Paithé: Ma-quitin
Cải-lương Hi-viện: Con mắt tình đời 1
Quảng-lọc: P cong thế r.ọc đề tối nhật

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO:

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $	30
— nhì, —	10	40
— ba, —	9	50
Thóc hạng nhất, —	6	50
Bắp ngô —	6	60

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước: 12 f. 15.

CÁC TIN TÀU

Tàu *d'Artagnan* đã ở Marseille khởi hành ngày 22 mars sang Tàu và sang Nhật.

Tàu *Azay le Rideau* đã ở Marseille chạy sang Đông dương ngày 27 mars.

Tàu *Claude Chappe* mang thư ở Pháp sang (đ. tàu *d'Artagnan*) ngày 18 avril hồi 6 giờ ở Saigon đã chạy ra Qui-nhơn, Tourane và Haiphong.

Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 25 avril hồi 8 giờ sáng, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane Qui-nhơn và Saigon rồi chuyến sang tàu *Chenonceaux* chừng ngày 29 avril 1929 thì chạy.

Các tờ từ ở Hanoi gửi sang Pháp sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 2U giờ 4 phút tối thứ tư 24 avril.

CÁC VIỆC LÍNH THƯNG VÀ ĐẤU GIÁ

Ngày 14 Mai 1929 hồi 5 giờ. — Tại sở Thương-mãi công-cộng ở Hanoi sẽ đấu giá mua 155.000 vỏ tài đay mới và 3.000 sàn xẩy để đựng vỏ.

Biểu-lệ xem tại phòng thư ký sở Thương-mãi Hanoi và tại phòng kế-toán sở Thương-mãi Haiphong và Saigon.

Ngày 10 Juillet 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Hỏa-xa (in-pe Hanoi) sẽ đấu-giá mua 65.000 kilos đồng lua máy mà 50.000 kilos giao tại Hanoi và 15.000 kilos giao tại Tourane.

Biểu-lệ xem tại sở Hỏa-xa (ga Hanoi, trên gác) tại sở Service Maritime Haiphong và tại chu-tri-sở (Magasin-remise du chemin de fer) Tourane.

« Âu-Tây tư tưởng »

Là tên một thư-viện của bản-quán mở ra chỉ chuyên dịch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại,

A. Sách văn chương kinh-điển (bìa vàng)
B. Sách đọc cho vui (bìa đỏ)
C. Sách dạy phổ-thông (bìa xanh),

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 5 xu (0 $ 05).

Đã có ra những sách sau này:

ALEX. DUMAS:

1. BÀ NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ; toàn bộ 8 quyển nhỏ, mỗi quyển. 0 $ 05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ. 1,00

FÉNELON:

2. TỂ LỄ MẠC PHI U-LƯU KÝ: cả bộ 10 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa toàn bộ. 0,60

DE LA BROSSE:

3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL BERT: có bao quyển nhỏ mỗi quyển. . . 0,05
hoặc đóng làm 1 quyển lớn có bìa trọn bộ. 0,15

J. SWIFT:

4. QU-LI VE DU KÝ: có bao quyển nhỏ mỗi quyển. . . 0,05
hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ. 0,15

PERRAULT:

5. CHUYỆN TRẺ CON: 1 quyển nhỏ. 0,05

MOLIÈRE:

6. NHỮNG HÀI KỊCH CỦA TIÊN-SINH; có 6 quyển nhỏ mỗi quyển. . . . 0,05

LA FONTAINE:

7. THƠ NGỤ-NGÔN; (văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau) có 2 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,05

Tiền cước gửi Recommandé:

Mỗi quyển nhỏ . . . . . 0 $ 12
1 bộ « Bà người Ngự Lâm Pháo Thủ ». 0 30
1 bộ « Tể Lễ Mạc Phi Lưu-Ký ». . 0,20
1 bộ « Lịch-Sử ông Paul-Bert ». . . 0,13
1 bộ « Qui-Li Ve Du-Ký ». 0,13
1 quyển « Chuyện Trẻ con ». . . . 0,12
1 quyển « Hài-kịch Molière ». . . . 0,16
2 quyển « Thơ Ngụ-ngôn ». 0,13
Cả 7 thứ gói làm một gói. 0,50

Hiện đương in:

1. DE BALZAC: MIẾNG DA LỪA
2. LE SAGE: GIL BLAS

SÁCH MỚI BẰNG TIẾNG PHÁP

Une des énergies françaises Paul-Bert

Đọc lá lịch sử ông Paul Bert sẽ tượng đồng ở vườn hoa ngày 10 Ô-lê.

Người nước-nhà đang nhớ mong mảng đến công đức lớn của ông Toàn quyền Paul Bert mà không ai biết diễn lịch cả ông thế nào. Hãy quan Thống đốc Nam kỳ Blanchard de la Brosse mới bỏ ra 4 người Kim Ký Ngài đã soạn ra sách nếp in bản mới lắm để bán giá rẻ: bản đóng giấy thường, trong có vẽ, mỗi quyển bán có 0p 50.

Giấy mạnh gấp mỗi quyển 0p 15.

Ai muốn may quần áo Tây lịch sự, nhanh chóng thì nên đến hiệu

Tô-hồng-Anh phố Bờ hồ số 9

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có máy móc hỏng thì nên đến:

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu-thanh tốt nhất bán và cho thuê ở:

Etablissements Indophone

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy dép tốt đẹp hãy nên đến:

G. M. R.
Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến:

Banque de l'Indochine

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có những:

Hiệu Nestlé

. . . . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Xe đạp tốt nhất thì có:

Deleule & Detouillon
Debiolle
Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến:

G. M. R.
Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn giả hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến:

Hiệu giếng răng
Trần-quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đẹp thì nên đến:

G. M. R.
Nhà tăm tăm
Trịnh-xuân-Nghĩa

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, xem đồ hộp thì nên đến:

G. M. R.
L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà máy bằng gạch tốt thì nên đến:

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem:

Cinéma Palace
— Tonkinois

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu:

Vinh-Mậu
Kim-Thái
Kinh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến:

Pharmacie Montés (Nhà bào chuông)
— Chassagne (Phố hàng Khay)
— Blanc
— Gillet (Vinh)
M. Rondon (Haiphong)
M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh:

Quan Đốc-tờ: Loubet
— Piquemal
— Blot

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có đồ cổ và quốc-trái muốn bán thì nên đến:

Hiệu Đức-Long
Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn săn bắn thì nên đến:

MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ vàng bạc ngọc ngà thì nên đến:

G. M. R.
Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có:

Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến:

Tân Dân Thư Quán

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thêu câu đối phúng mừng thì nên đến:

. . . . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

So 15

Người ngọc rơi châu

(Mỹ-nhân lệ)

淚人美

Trước giả: LÝ-ĐÌNH DI
Dịch giả: NGUYỄN-ĐỖ MỤC

Nàng Huệ-hoa thấy vậy, mới ghé ngồi ở bên cạnh giường, hỏi qua về bệnh-tình. Nàng Băng-hoa đều đỡ lời nói thay cho nàng Đông-anh. Nàng Đông-anh nói:

— Cũng-chúa (trỏ bà mẹ nàng Huệ-hoa) vẫn được mạnh-khỏe chứ? Trước đây trong mười tháng trời, em không ngờ lại còn có ngày nay. Tuy vậy, còn sống ngày nào thì còn khổ ng y ấy, cấp chẳng ấu cũng một lần, chẳng thà chết ngay hồi năm ngoái còn hơn!

Nàng Huệ-hoa khuyên nàng Đông-anh cần phải tĩnh-dưỡng. Nàng Đông-anh lại nói:

— Tình-cảnh nhà em độ này thế nào, chàng Kiếm-lư đã về Dương-thành này chưa?

Nàng Huệ-hoa nói:

— Gã Tinh-kiều chết rồi, bà thím-mẫu nàng bị một việc khón-đốn ấy, bây giờ cũng bớt ăng-hái, chứ không như trước. Vừa rồi, chàng Kiếm-lư có đến Dương-thành, nhưng nay lại trở về Tầm-dương.

Nàng Đông-anh nghe nói, chỉ thở dài mà thôi. Nàng Huệ-hoa dặn nàng Đông-anh hãy nằm ngủ yên một chút, rồi cùng nàng Băng-hoa đi sang viếng trước linh-cữu nàng Thiều-hoa. Nàng Huệ-hoa trông thấy linh-cữu, ruột đau như cắt, bỗng khóc oà lên, nhưng lại sợ nàng Đông-anh nghe tiếng mà đ ng mối thương tâm chăng, mới phải gạt thầm giọt lệ. Lại nhận cái thân-thế nàng Thiều-hoa mà nghĩ thương đến mình mình, càng thêm đau-xót.

Nàng Huệ-hoa vịn vào linh-cữu nàng Thiều-hoa mà khóc rằng:

— Vừa mới ngày nào cùng nhau tiễn-biệt, ai ngờ bỗng-chốc đã thành ra cách-trở âm-dương. Em Thiều-hoa ơi! Đời người là nơi khổ-não, em sống khôn chết thiêng, em có thấu tình cho chị không? Nay em chết rồi, mỗi năm cứ đến ngày trừ-tịch, chỉ nghĩ đến nỗi đau-đớn này thì chị xót-xa biết dường nào! Chị cầu sống ở trên đời, nhưng sống mà ngậm đắng nuốt cay, những thầm cùng sầu thì sống cũng như chết vậy.

Nàng Huệ-hoa đang khóc lóc kể-lể thì nàng Băng-hoa bỗng hỏi rằng:

— Vừa rồi chàng Kiếm-lư về đây, có đưa linh-cữu nàng Đông-anh về, câu nói ấy thật khiến người không hiểu ra thế nào Trẻ tạo-hóa trêu ranh quá ngán, làm cho chàng Kiếm-lư cùng chị Đông-anh phải điêu đứng trăm chiều. Sự-tình thế nào, xin chị nói cho biết.

Nàng Huệ-hoa nói:

— Hôm mồng bốn tháng giêng vừa rồi, chàng Kiếm-lư tự Quảng đông về đây, nói là có tìm được linh-cữu nàng Đông-anh đưa về, tôi không tin lời, mới đem câu chuyện ở Hồng-đô nói cho chàng nghe thì chàng cũng không chịu là phải. Chàng đưa cho tôi xem cái khăn tay của nàng Đông-anh bỗ xót lại. Chàng ở đây hai hôm, rồi trở về Tầm-dương, chắc bây giờ chàng đang lâm lễ an-táng tại Tầm-dương vậy.

Nàng Băng-hoa nói:

— Đó đều là lỗi tại bọn chúng tôi. Khi chị Thiều-hoa tôi tạ-thế, chàng Vi-đình không kịp viết thư cho chị, còn tôi thì cũng ruột tằm bối-rối, thành ra lười biếng mà chẳng nghĩ gì đến sự viết thư, thành ra mới đến nỗi sai-lầm như thế. Cái linh cữu mà chàng Kiếm-lư đưa về kia, không biết là của nhà ai, thật là một việc kỳ kỳ quái-quái!

Nàng Huệ-hoa nói:

— Dẫu có viết thư về thì chàng Kiếm-lư chỉ ở đây có hai ngày, đã vội đem linh-cữu đưa về Tầm-dương, có lẽ cũng không kịp. Nói tóm lại thì việc gì chẳng qua cũng có trời ở trong, trời định như thế, biết làm thế nào!

Nàng Băng-hoa khuyên nàng Huệ-hoa gạt lệ trở về, Nàng Huệ-hoa nghe lời, mới mình trở về nhà trước, thu-xếp phòng nằm cho nàng Đông-anh.

Nàng Huệ-hoa nhân nàng Đông-anh ốm nặng, mới kê thêm một cái giường nữa ở trong phòng mình, để cho tiện việc trông nom.

Nàng Huệ-hoa lại mật dặn bọn nô-tỳ trong nhà, cấm không được đem câu chuyện nàng Đông-anh sống về mà nói cho người ngoài biết, sợ đến tai Ngô-thị, lại sinh rắc-rối nhiều điều chăng. Nàng Huệ-hoa thu-xếp xong, liền sai người ra thuyền vồng nàng Đông-anh về.

Nàng Đông-anh về đến nhà nàng Huệ-hoa, đối với cữu-mẫu và mọi người đều có cái cảm-tình bấy lâu xa-cách mà bây giờ mới được gặp nhau, chẳng khác nào như khi nàng Băng-hoa mới ở Sơn-đông về, và khi nàng Đông-anh ở Hồng đô, mới được trông thấy chàng Vi-đình cũng mọi người vậy, vậy bên tác-giả không cần phải thuật lại cho thêm rườm lời.

Khi nàng Đông-anh về rồi, liền nói với nàng Huệ-hoa đánh giây-thép sang Tầm-dương hỏi xem tin-tức chàng Kiếm-lư ra thế nào. Nàng Huệ-hoa lấy làm phải, đánh giây-thép giục chàng Kiếm-lư nên mau-mau đến Dương-thành, vì việc nàng Đông-anh nay đã xét ra được sự thực.

Đợi suốt trong một ngày mà không thấy có giây-thép trả lời. Nàng Huệ-hoa kinh-ngạc, lại đánh luôn cái giây-thép nữa. Cách ngày hôm sau, có giây-thép trả lời thì nói là chàng Kiếm-lư tịnh chưa thấy về nhà, đó là giây-thép của người lão-bộc trả lời thay vậy.

Nàng Huệ-hoa xem giây-thép xong, rất lấy làm kinh-ngạc, mà lại không dám nói cho nàng Đông-anh biết. Nàng nghĩ thầm mà nói một mình rằng:

— Quái lạ! hay là chàng Kiếm-lư còn la-cà ở đâu chăng! Nhưng chàng có đem cỗ quan-tài đi theo, mà trong lòng còn đang bối-rối, tất chàng không la-rà ở đâu rồi. Hay là thuyền đi gặp cơn sóng gió mà xuống cả với vua Thủy-tề rồi chăng! Nhưng trong mười hôm nay, ở khắp mặt sông ấy, tôi không nghe nói có việc đắm thuyền nào cả. Thế thì thật là một việc lạ-lùng quái-dị, khiến người không hiểu ra làm sao.

Nàng Huệ-hoa vừa toan cầm cái giây-thép sang nói cho nàng Băng-hoa biết thì nàng Băng-hoa bỗng vén màn bước vào, hốt-hoảng mà bảo nàng Huệ-hoa rằng:

— Chàng Vi-đình ngày hôm nay thành ra xung-đột với thân-phụ tôi, bây giờ việc đã quyết-liệt, sắp-sửa phát đơn đi kiện.

Nàng Huệ-hoa vội-vàng bỏ cái giây-thép xuống đất, mà hỏi xem sự-tình đầu-đuôi việc kiện nhau ra làm sao. Nàng Băng-hoa trông thấy cái giây-thép không kịp trả lời câu hỏi của nàng Huệ-hoa, liền nói:

— Giây-thép ở đâu thế?

Nàng Huệ-hoa nói:

— Giây-thép ở Tầm-dương gửi đến.

Nàng Băng-hoa biết ngay là tin chàng Kiếm-lư, vội-vàng cầm lấy xem, cũng rất lấy làm kinh-ngạc. Nàng Huệ-hoa nói:

— Chị vừa toan cầm cái giây-thép này sang bàn với em. Cái tin này thật rất ly-kỳ không khéo lại có sự biến-cố lớn vậy. Khi chàng Kiếm-lư từ-biệt chị trở về Tầm-dương thì chẳng nói thật có nhiều câu quái gở, bây giờ không biết ra thế nào.

Nàng Băng-nga thở dài một tiếng mà than rằng:

— Đến chỗ nào cũng thấy toàn những sự phiền-não, khiến tôi không còn muốn sống ở trong cái thế-giới khốn-nạn này nữa. Cứ như thế này thì chàng Kiếm-lư tất có sự không hay, nhưng chúng ta cũng khó lòng mà đỏ-xét cho ra được.

Nàng Huệ-hoa nói:

— Thế thì bây giờ biết nói với nàng Đông-anh thế nào? *(Còn nữa)*

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

ĐỒNG-HỒ ĐEO TAY BỌC VÀNG
Hai mặt bọc, 18 carats
Mặt số kim sơn chất độ vàng
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá 11 $ 50
MÁY ĐẶT KIỂU:
A. FERROUD (Nhà xanh)
19, 23, Phố Paul Bert, — HANOI

HÀNG SẴN — GIÁ RẺ

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao gai, bao coi (Cả cả mới cả), và các thứ giấy gai tây, giấy dầy ta, đồ khâu bao chăng là các thứ cuốc, xẻng, búa, đầu, barre à spine, cimeot, là đồ rác thứ cần dùng về việc làm nhà-cửa cầu-cống.

Xin quí-khách chiếu-cố.

ĐỨC-LONG-HIỆU
Phố Mã-mây, Hanoi

NHÀ GIỒNG RĂNG
TRẦN-QUANG-MINH

Bản hiệu lập tại phố hàng Bông-Lờ số nhà 199 Hanoi, đã lâu năm chuyên về nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc; nhổ răng, nhổ sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già sẩy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nó cũng như răng thật không bận bịu gì cả.

Nay bản-hiệu kể mấy thứ giá thường dùng tạm như sau này.

RĂNG

Vàng một cái	Sp.00
Bạc một cái	Sp.50
Trắng một cái	Sp.50
Đen một cái	Sp.00
Đen đánh trắng một bộ	Sp.00

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm hoặc hỏi điều gì bản-hiệu xin mời nghành trên-trong, cái nghề mình bạch, vì cam đoan làm là được như ý.

Các quý khách ở tỉnh khác cần mời đến quý thầy làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về, Bản-hiệu sẽ cử người đến tận nơi làm và giả thời ngay.

Kính cáo
TRẦN-QUANG-MINH
Ouvrier Dentaire
199, Rue du Coton — Hanoi

CHỈ MỘT THỨ
RƯỢU BỔ
33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh xao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai: 2$10

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

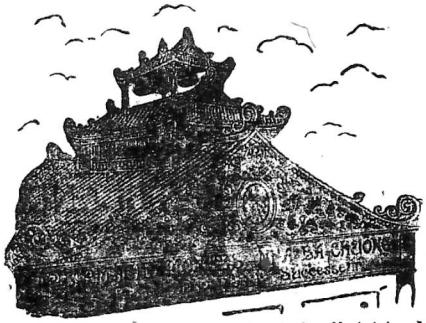

Qui-khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi quyền:
1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.
2° Bản-hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

Hai tôi thợ mộc ấy làm việc trong buổi sớm mai rồi đến trưa mới đi nghỉ ở hàng ba nhà ông Ông Nguyễn ngọc-Lanh tưởng không ngại ngờ gì cả lấy gối đi ngủ ở ván cỗ trước. Hai tên thợ mộc ngủ vô không có ai, thấy ông nọ mới nên chúng nó định giết ông mà lấy của. Chúng nó có một cái kéo mới sắc lắm hèn lén lút đi vô đâm ngay vào bụng ông Nguyễn-ngọc-Lanh.

Đau quá ông vùng vậy chúng nó lấn đâm vô cổ mấy lần, đến khi ông ngã ra chết thật mới hô đó mà lục soát lấy tiền. Tiếng ông la người ta nghe chạy tới, hai tên ấy chưa kịp lấy tiền nhiều phải chạy trốn.

Sở tuần cảnh biết rõ tên chúng nó là Tâm-Vân 55 tuổi và Hện-Thắng 17 tuổi.

Nay mai chúng nó cũng phải bị bắt.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Hiếu nữ tàng nhi

Chiều nhà Nguyễn phố Vân-hình có phú-ông tên là Lưu-tòng-Thiện, ngoài sáu mươi tuổi, vợ là Lý-thị năm mươi tám tuổi chưa có con gái, chỉ có một con gái tên gọi Chiêu-thư, gả cho chàng Trương-lang cho ở gửi rể.

Trương-lang là người hiếu lợi, thấy bố mẹ vợ không có con gái, định về sau chiếm cả gia tài nhà vợ. Lưu-tòng-Thiện có đứa con nhà em tên là Dẫn-tôn. Dẫn-tôn cha mẹ mất sớm, gia tài khánh kiệt, phải nhờ bác (tức là Lưu-tòng-Thiện) nuôi cho. Năm ngoài hai mươi tuổi, học hành thông thái, nết na lễ phép. Lưu-tòng-Thiện thương Dẫn-tôn là tính sốt nhọc, lưu ý chăm sóc giúp, muốn gây dựng cho nên người. Nhưng phu-nhân là Lý-thị cứ muốn để dành cho con gái với con rể, chứ có thương gì đến Dẫn-Tôn là một đứa cháu gọi chàng là bác. Lại nghĩ đến khi thân mẫu Dẫn-Tôn còn sinh thời, chị em dâu vẫn thường bất hòa, cho nên ngày nay trông thấy Dẫn-Tôn, tựa hồ như cái đanh trong mắt, lúc nào cũng muốn nhổ đi cho thoát, Lưu-tòng-Thiện tuy có ý thương cháu nhưng sợ vợ cùng con gái con rể, nên chẳng giúp cho ai đông được là bao.

Lưu-tòng-Thiện lại có một người vợ bé tên gọi Tiểu-mai, đã có tin mừng, cũng mong rằng sinh con gái, để nối dòng dõi, vì còn có cái hi vọng như thế, nên cũng muốn dành cho con trai, chứ không cho con gái con rể chiếm hết tài sản.

Trương-lang là đứa quỷ-quyệt những lúc vắng vẻ thường cùng dụ mẹ vợ đuổi Dẫn-Tôn đi. Dẫn-Tôn không thể ở được, phải từ biệt bác mà đi. Tòng-Thiện giữa vợ, tư sắp cho cháu ít tiền, để ra ngoài kiếm kế doanh-sinh, Nhưng Dẫn-Tôn xem nay sắt quen việc họa hành, chứ không hiểu sự buôn bán, nên có ít tiền đi tìm nhà trọ học, chẳng bao lâu ăn hết.

Trương-lang từ khi cùng dụ mẹ vợ đuổi được Dẫn-Tôn đi rồi, đã lấy làm khoái chí. Song thấy Tiểu-mai có thai, lo rằng sau này sinh con gái, thì tài sản về tay nó cả. Mới nghĩ kế mưu giết Tiểu-Mai.

Nàng Chiêu-thư là người hiếu tình thấy chồng có ý lập kế bất lương, mà mẫu thân thì không hề nghĩa-lý, vẫn đường cùng sẽ Ngài thầm rằng: «Nếu ta không ngăn thì bao toàn cho Tiểu-Mai thì thật là ta mang tội bất hiếu với cha ta. Bất nguyên ta tìm kế đưa Tiểu-Mai đi biệt mặt nơi, sớm được ngày nào tài hay ngày ấy».

Chiêu-thư có một người có lấy chồng ở Đông-trang, cô chú xem nay rất là tương đắc, và thường đem những chuyện tâm phúc nói cho nhau biết. Chiêu-thư ý muốn gửi Tiểu-Mai sang Đông-trang, để sau này cho tiện việc sinh nở. Chú ý sẽ định bảo gọi Tiểu-Mai đến một nơi vắng vẻ mà nói mà ở rằng:

— Nhân từ khi đuổi Dẫn-Tôn đi rồi, Trương-lang ý muốn chiếm cả tài sản. Nay hắn thấy đi có mang, lại có ý chọn ngài đi. Mà mẫu-thân tôi thì lại có ý hoài vọng cho hắn. Tình cảnh như thế đây, đi phải biết giữ mình cho cẩn thận, mới khỏi lo có sự tai nạn bất kỳ xảy ra.

Tiểu-Mai nói:

— Cám ơn cô-nương có lòng tốt bảo tôi như thế. Song tôi chỉ có một thân, biết đề phòng thế nào cho chẳng khỏi được. Mong rằng cô-nương giữ tâm cho chỗ cho mọi bề, họa may tôi có yên phận được chăng.

Chiêu-thư nói:

— Tôi có bề này, có thể bảo cho cô đi được. Tôi có một người cô ở Đông trang, con rể này sau xử với tôi rất là nồng đậm. Nay tôi gửi đi sang bên ấy, ở nhờ nhà cô tôi, để tiện đến ngày sinh nở nhờ cô tôi trông nom giúp. Còn chuyện ý-tứ phòng thân sẽ bằng ở nhà tôi, chẳng sợ cho không lo thiếu thốn. Bây giờ tôi nhờ nói đối cha mẹ chồng chúng tôi rằng: «Dì nghe không thể ở nhà nhờ được phải bỏ mà đi». Đại sau nếu đi sinh nở, hoặc con trai hay con gái. Đợi đến khi em có nhân thảo đó, bấy giờ tôi sẽ nói cho cha tôi biết. Tính con con ai nỡ dứt được. Khi ấy cha tôi gọi dì đến coi vả, thì chẳng sao chàng rể dẫu ghét, chẳng không tiếc làm gì nổi. Trừ phi kẻ ấy ra, không có cách nào bảo toàn cho dì được nữa.

Hai người mới bàn như thế, nàng chưa kịp đi. Ngày hôm ấy Tòng-Thiện sắp phải lên trang-thương thu thóc, nhân ngài dẫn vợ là Tiểu-Mai đi cùng mang, mà đứa chàng rể là người ít hiểu-đức, sợ rằng nó lại ngài kế mưu ác chăng, mới giao hết cả của nhà tài sản cho con rể coi sóc. Lại còn e lối ta đi vắng thì vợ cả ở nhà bênh họ vợ lẽ chăng, mới nói chẳng trước mà bảo Lý-thị rằng:

— Phu-nhân có biết chuyện «mượn vỏ nấu rượu» là thế nào không?

(Còn nữa)

Thạch-bằng dịch thuật

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Nhân khi cần phải dùng phá bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhẹ lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$25 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

Bán tại hiệu Bào-chế
Le BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
300*

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert Hanoi.

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, A. Dejean de la Bâtie, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Đỗ Vô Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rắt da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khô mãi cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

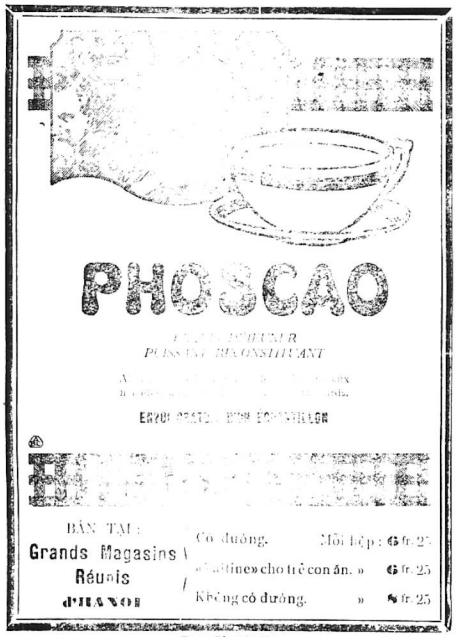

Trung Bắc Tân Văn

NƯỚC SUỐI TỰ-NHIÊN LẤY TẠI MẠCH
Mạc suối của nhà nước Langsa

VICHY CELESTINS

có chất ra nguyên chất, nửa chai và chai nhỏ.

Nhứt xương cốt, bịnh hay mắc dái, đau mình nhứt gân, dái có cát, đau lão-leó, uống nước này mạnh liền.

VICHY GRANDE-GRILLE Nước hiệu nầy uống trừ các bình chứng trong gan mật.
VICHY HOPITAL Nước nầy thì để uống cho tỉ-vị hoà lạc luôn luôn.

COI CHỪNG LẮM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC.

DỊP MAY HIẾM CÓ!!!

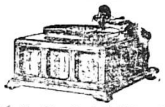

Bán đại giảm giá một cái máy hát hiệu « VICTOR » 1/4 giá 75$ rất kêu rất đẹp, và biếu thêm 20 cái đĩa hát cũng hiệu « VICTOR » có đủ các điệu hát như là: Trống quân, Quan họ, Chèo cải lương, hát Á Đầu, Tuồng, cải-lương Saigon, và những bài hát theo các đĩa, một hộp kim 300 cái, thật là một dịp may hiếm có các ngài chớ nên bỏ qua.

Bán tại: Hiệu ÉTABLISSEMENTS INDOPHONO
56, Rue Paul Bert, Hanoi

Bệnh Giang-mai KÉN CHỒNG CĂNG thuốc viên
COMPRIMÉS DE GIBERT
Hòn cả thuốc tiêm 914
MƯỜI HAI NĂM DANH TIẾNG
19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE
Ở HANOI

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hàng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

HO
HO GIÓ
CHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và làm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ TỔNG: *Cứ trong hai mươi bốn giờ, đàng từ nam đến sau thìa xáp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã qua mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế:

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế ở nhất hạng, kỹ nghiệp
59, Phố Paul Bert, Hanoi
GIẤY NÓI SỐ 96

BẠN LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 2 đạo ngài định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm . . . 0,10

Thư và mandat gởi cho:
M. Lê-văn-Ủa
61-63 Rue du Coton
HANOI

Bệnh đến sống sộc

Bệnh đi nhanh lắm, nếu ta chể nài, không chịu coi sóc đến thân thể thì khác nào như ta đi đón bệnh vậy. Thực vậy bệnh lớn là tích những bệnh nhỏ, những chứng khó chịu tầm thường. Nếu lúc ấy dùng ngay thứ thuốc ai nấy đã biết tiếng như thuốc Pilules Pink, thì tránh khỏi được các bệnh nặng.

Làm sao cho mầu thay đổi luôn và bao giờ cũng sung túc, bồ cho tinh thần, làm cho tiêu-hóa được điều hòa, bồ cho toàn thể, đó là các đặc tính của thuốc Pilules Pink, ai đã dùng qua cũng phải phục.

Cô Charlotte Blancherd ở Marmande có viết thư rằng: « Tôi viết thư nầy để thưa với ngài biết rằng tôi dùng Pilules Pink thực là được công-hiệu. Đã lâu nay tôi nhức đầu và đau dạ dầy và càng ngày, càng yếu đi đến nỗi không làm gì được nữa. Tôi chỉ uống Pilules Pink mà các chứng bệnh tiêu tán hết, nay lại khỏe mạnh như thường. »

Pilules Pink là thuốc thần hiệu để chữa bệnh suy huyết, xanh xao, suy não (bao người) thiếu lực, đau dạ dầy, nhức đầu, kinh nguyệt thất thường, các bệnh của trẻ con đang nhớn, đàn bà đứng tuổi và hết kinh.

• Bán ở khắp các hiệu thuốc.

SAO LẠI ĐAU THẾ?

Đau là lại đau thế? sao ngày lúc mới đau lại không chăngngay đi cho khỏi đau nặng ra có được

không. Bởi trong cái lòng con người ở hình vẻ đầy đầu đen cả, thế mà ở mắt ngài thì đều đỏ hoe, đó tức là cái biểu-hiệu tỏ ra rằng mắt ngài đau đấy. Thế đừng lần lữa gì nữa. Phải lập tức dùng ngay thuốc đau mắt COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị ngay đi. Vì rằng trong hết thảy các thứ thuốc đau mắt, duy có thuốc ấy là làm cho mắt đỡ đau mà khỏi ngay. Phàm hễ khi các ngài thấy con ranh hoặc nhắp-nhem, nếu sáng giậy thấy mắt đốp đỉnh và có nhử, thì nên dùng thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị cho tiệt đi.

Phải biết rằng hễ khi đau mắt mà đầy, phồng chẳng chịu chữa ngay, tức thì mắt ngày một thêm nặng, sinh ra đau mắt hột, rồi đến mà mắt kia đấy.

Nên chọn mua thứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX vì là thứ thuốc đã hết-sức rất kỹ-càng, biết bao-nhiêu người đau mắt, đang chỉ thuốc ấy trị khỏi được thôi.

Giá cả thuốc ấy đã chăm-hiệu tiện đồng mà lại rất rẻ tiền.

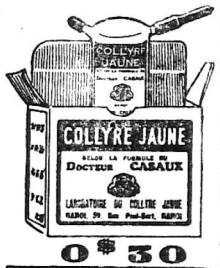

0$30

Thuốc ấy có bán ở hiệu thuốc
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
và ở các hiệu thuốc tốt khắp

Trong các thứ rượu Cassis
thì
RƯỢU CASSIS FOURNIER
DEMARS
là
NGON NHỨT

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Tau-xá, Saigon, Phnom-Penh.
3007

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỈ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục nầy, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đồ-đạc thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đáng vào mục nầy lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem tới rao vặt, để chọn ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào sang báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng nầy, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy chiết-báo, bản-quán xin tính rất xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Bán ba cái nhà ở Nam-định tại phố Hàng Song là số nhà 73 -- 79 và 81, hai cái hai tầng và một cái một tầng. Ai muốn mua xin hỏi tại số nhà 73, phố hàng Song, tỉnh Nam-định. 7.750

Đồn-điền, ruộng, trại
(Concession, rizières, propriétés rurales)

Bán một cái trại chừng 4.000 thước tây, chia làm hai lô, ở phố Hà-văn, Hà-đông, trong có nhà tây.
Hỏi: 81, Route Mandarine, Hanoi. 7.749

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Có một cái nhà hai tầng mới làm cho thuê ở Ngõ Đục, đằng sau phố hàng Cót. Hỏi tại: số 95, phố hàng Bồ. 7.732

Xe ô-tô
(Automobiles)

Bán xe ô tô Damet-Zédel 10 12 mã-lực 7 chỗ ngồi, chạy còn tốt lắm.
Giá 1.300 đồng.
Hỏi tại: rue Laubarède, Pavillon 25, Hanoi. 7.742

Xe-ngựa
(Voitures hippomobiles)

Bán xe ngựa Boghey còn tốt và cả đồ ngựa nữa.
Hỏi tại M. Allemandou, quan hầu, ở nhà thương Đồn-thủy. 7.745

Đồ-đạc
(Meubles)

« Bán một cái máy ảnh 9 × 12 hạng rất tốt, còn mới nguyên và nhiều đồ phụ-tùng lắm, giá 60$00. Xin hỏi M. Trinhthai à Hà-tĩnh ». 7.751

Tìm người làm
(Offres d'emploi)

Cần dùng Géomètres, arpenteurs và dessinateurs người bản-xứ.
Hỏi tại: Bureau d'Etudes Woisthenrich, 40 Bd. Henri-Rivière, Haiphong. Phải có giấy chứng-chỉ tốt. 7.715

Lạc cốt
(Perdus)

Tôi có đứa con giai tên Đỗ-văn-Tùy 13 tuổi, người chân cao độ 3 thước An nam, người đậm đà béo tốt da mặt ngăm ngăm đen, tóc dài 3, 4, phân An nam để một cái chỏm ở đứa, trán rô, my mắt có cái nốt ruồi nhỏ, lông mi mọc gần kín, giái đủi gần bẹn bên tay phải có cái xẹo, hai bàn tay ngón tay ứt đều cong ngoẹo đổ vào cả, lúc chầu đi mặc cái áo cánh vải nâu, quần vải ta trắng đầy mực ta đã cũ, và hai ba miếng, thắt cái thắt lưng đũi bẹp ruộm xanh, đương học chữ nho, sáng hôm 15, 2, Annam đi ra đường cái lạc, nếu các ông, các bà nào bắt được cháu, làm ơn đánh giấy cho tôi biết, tôi đến nhận cháu và xin hậu tạ.

Đỗ-văn-Chí, village Thiện-Bạt canton de Xá-Cầu, phủ Ứng-Hòa, tỉnh Hà-đông. 7.724

Tôi có đứa con giai 16 tuổi, tên là Quản-văn-Ngoạn, người đầy-đà, mặt tròn, mắt hím, mặc áo the, đội mũ trắng, đi giầy ta, đương học trường hàng Than, không biết vì có gì bỏ nhà đi đâu đã một tuần-lễ nay. Tôi nhờ các ông, các bà thấy cháu ở đâu, hoặc đến chơi cùng con các ông, các bà, xin nhờ các ông, các bà cho tin lại nhà cho tôi biết, tôi xin cảm-tạ.

Quản-Tuy
7.748 Phố hàng Giấy Đồng-xuân, số 9.

Tên tôi là Nguyễn văn-Dị, Phó quản-đoàn Hongay, có đứa con giai tên là Nguyễn-nhật-Tân, 13 tuổi rưỡi, đương học lớp nhì trường Pháp-Việt Hải-dương tự-nhiên đi mất, mà hình-giáng nó không gầy không béo, mặt vuông, da trắng, chân tay dai rộng, và chân trái nó ngón út có xẹo.

Ông bà nào thấy nó ở đâu, gửi thư cho tôi biết, hoặc dẫn nếu Hongay cho tôi, tiền phí-tổn tôi xin chịu, và tôi đa-tạ lắm lắm. 7 744

Lặt vặt
(Divers)

Tôi mua các thứ tem Đông-pháp.
Hỏi tại: số 31 đường Bobillot Hanoi. 7.747

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
AVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
14, 21, 73, Ludgate Hill, LONDRES

Agences d'annonces en Europe
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe).

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trống-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN DÙNG ĐỒ MÀ HỎI:

CENO KOLA COCA. — *Rượu bồ để cho những người ốm và dân bà ở cữ* . . . . . *Một lítre:* **2$40**
Trước khi ăn, cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai:* **1,25**
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai:* **1,25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HEMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai:* **1,50**
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người nhận phải chịu
3-03